

Πρός τή ΝΙΚΗ

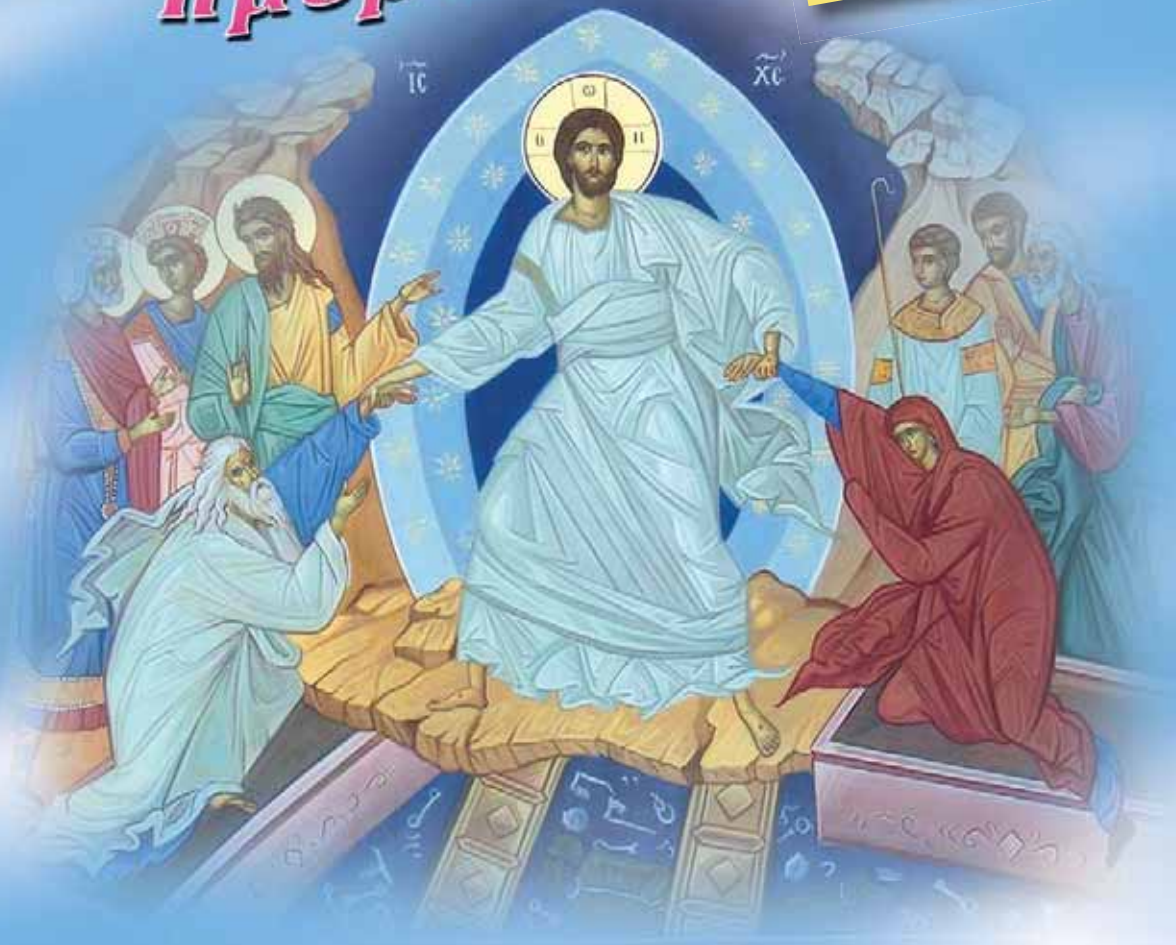
ΟΡΘΟΔΟΣΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΝΕΑΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

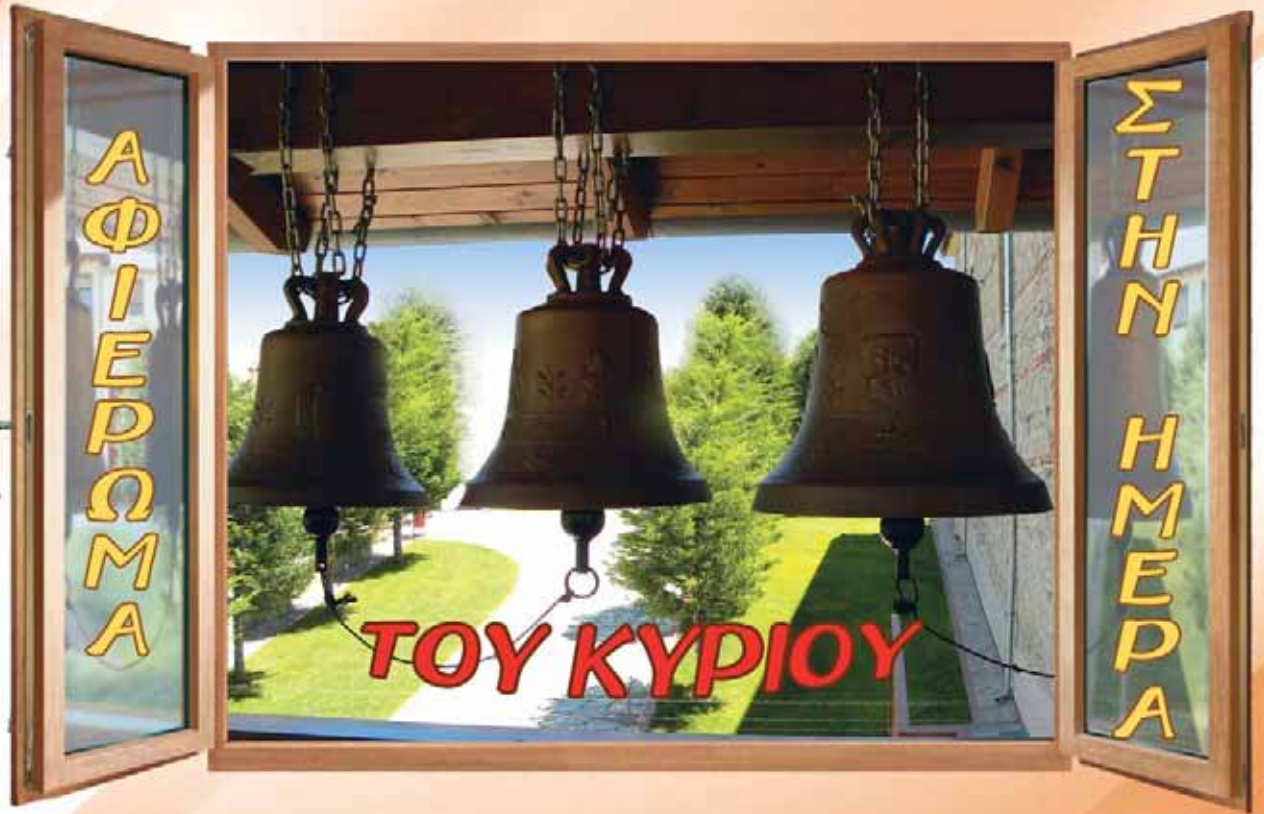
ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2014 ΤΕΥΧΟΣ 770

Κυριακή ἡμέρα Κυρίου

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

*Αὕτη ἡ κλητὴ, καὶ ἅγια ἡμέρα,
ἡ μία τῶν σαββάτων,
ἡ βασιλὶς καὶ κυρία,
ἐορτῶν ἐορτὴ, καὶ πανηγυρὶς ἐστὶ πανηγύρεων,
ἐν ἧ εὐλογοῦμεν Χριστόν, εἰς τοὺς αἰῶνας.
(Ἀπὸ τὸν Κανόνα τῆς Ἀναστάσεως, ᾠδὴ Η' Εἰρμός)*

Αὕτὴ ἡ ἐπίσημη καὶ ἅγια ἡμέρα
(τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου)
ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς ἐβδομάδας,
ἡ βασίλισσα ὅλων τῶν ἡμερῶν,
πού ὑπερέχει κάθε ἄλλης ἡμέρας,
εἶναι ἡ πιό μεγάλη ἀπὸ τίς γιορτές καὶ τίς πανηγυρεῖς.
Αὕτὴ τὴν ἡμέρα ἰδιαίτερα δοξολογοῦμε
τόν (ἀναστάντα) Χριστόν στοὺς αἰῶνες.

Πρὸς τὴ ΝΙΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟ

ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ
ΝΕΑΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Ἔτος 54ο. Τεύχος 770
Ἀπρίλιος 2014

ISSN: 1107-7077

Ἐκδότης: Ἀδελφότης Θεολόγων «Ο ΣΩΤΗΡ» Σ.Α. - Ἰσαύρων 42 - 114 72 ΑΘΗΝΑΙ
Διευθυντὴς Συντάξεως: Νικόλαος Π. Βασιλειάδης - Ἰσαύρων 42 - 114 72 ΑΘΗΝΑΙ
Ἐκτύπωση: Α. Μαχαλιώτης & Α. Γκιούλης Ο.Ε. - Πετμεζᾶ 80 - 202 00 ΚΙΑΤΟ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ
Τιμὴ φύλλου: 1 €. Γιά τὴν Κύπρο 1 €.

Ἐτήσια συνδρομὴ: 12 €. Κύπρου: 20 €. Ἐξωτερικοῦ: Ἀεροπορικῶς 30 €.

Ἐπιστολές καὶ Ἐμβάσματα: Περιοδικό «Πρὸς τὴ ΝΙΚΗ» - Μαυρομηχάλη 32 - 106 80 ΑΘΗΝΑΙ

Τηλέφωνα: 210.3608533 καὶ 210.3624296. Ἀριθμὸς κλήσεως Fax: 210.3621286 καὶ 210.3601533.

Ἀριθ. Ἐγκρίσεων Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων: 36145/61, 58371/62,

102319/62, 174433/66, 138562/67, 7075/76, 30082/78, 3921/89, 2745/91, 155/94 καὶ 109708/2005.

e-mail: prostiniki@yahoo.gr — www.osotir.gr

Κωδικός ΕΛΤΑ: 1589

Ἡμέρα Κυριακή...

Μέσα στο σκοτάδι τῆς ἀμαρτίας καί τοῦ θανάτου ἀνατέλλει, ἀπό ἕναν Τάφο, Ἡλιος ὠραῖος, ὀλόλαμπρος, ὁ Ἀναστημένος Χριστός. Ἡ Ἀνάστασή Του, φέρνει τό ξημέρωμα μιᾶς ἀλλιώςτικῆς ἡμέρας, λουσμῆνης σέ Φῶς ἀνέσπερο. Εἶναι «ἡ μία τῶν σαββάτων», ἡ βασίλισσα ὄλων τῶν ἡμερῶν, ἡ Κυριακή. Τό ἀναστάσιμο Φῶς τῆς, δέ δύει σέ 24 ὥρες, διεισδύει στούς αἰῶνες κι ἀστράφτει τήν πρώτη ἡμέρα τῆς κάθε ἐβδομάδας τους. Τήν κορυφαία ἀπ' τίς γιορτές τῆς, τήν Ἀνάσταση, ἡ Ἐκκλησία τή γιορτάζει σαράντα ἡμέρες καί κάθε Κυριακή.

Ἡ Κυριακή εἶναι ἡ γενέθλια γιορτή τῆς σωτηρίας μας. Αὐτή τήν ἡμέρα ἄρχισε ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου, ἡ πρώτη δημιουργία, καί ἡ δεύτερη, πῶς θαυμαστή ἀπ' τήν πρώτη, ἡ ἀναδημιουργία μας, πάλι Κυριακή ἄρχισε. (Ἁγ. Γρηγόριος ὁ Θεολόγος). Τότε καταλύθηκε ὁ θάνατος, ἔσπασαν οἱ πύλες τοῦ Ἄδη, αἰχμαλωτίστηκε ὁ διάβολος, ἔσβησε ἡ κατάρρα τῆς ἀμαρτίας, πραγματώθηκε ἡ συμφιλίωση Θεοῦ καί ἀνθρώπου (Ἁγ. Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος).

Αὐτή τήν ἡμέρα ὁ Θεός Πατέρας μᾶς χάρισε τά ὑψίστα ἀγαθά, κι ἐμεῖς συγκεντρωμένοι Τοῦ προσφέρουμε θυσία εὐχαριστίας εὐγνωμῆς, τή μόνη ἀντάξιά Του: τή σταυρική θυσία τοῦ Υἱοῦ Του. Ἡ Ἁγία Τράπεζα, κατὰ τήν τέλεση τοῦ Μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας γίνεται ὁ Γολγοθᾶς τῆς Σταύ-

ρωσης καί ὁ κενός Τάφος τῆς Ἀνάστασης.

Στή λατρευτική σύναξη τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, στήν ὁποία ἐπιτελεῖται τό ἱερό αὐτό ἔργο – ἡ Θεία Λειτουργία – εἶναι παρῶν ὁ ἀναστημένος Χριστός καί προσφέρει τά ἀτίμητα δῶρα τῆς εἰρήνης καί τῆς χαρᾶς. Ἔτσι ἔγινε στή σύναξη τῶν μαθητῶν Του, τήν πρώτη Κυριακή τοῦ κόσμου καί μετὰ ἀπό ὀκτώ μέρες, Κυριακή πάλι. Ἔτσι γίνεται καί κάθε Κυριακή.

Γι' αὐτό – συμβουλευεῖ ὁ πατερικός λόγος – κανεῖς νά μὴν ἀπουσιάζει ἀπό αὐτή τήν ἱερή καί θεοπαράδοτη σύναξη, εἴτε ἀπό ραθυμία εἴτε ἀπό ἀθυμία, ὥστε νά μὴ χάσει, ὅπως ὁ Ἀπόστολος Θωμᾶς, τή συνάντηση μέ τόν Ἀναστημένο Χριστό.

Τή δεύτερη Κυριακή ἀπό τό Πάσχα, ὄταν μαζί μέ τούς ἄλλους Ἀποστόλους Τόν βλέπει καί Τόν ὁμολογεῖ Κύριο καί Θεό Του, «τά ἐγκαίνια ἐορτάζομεν τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσεως». Ἀρχίζουμε δηλαδή νά γιορτάζουμε Ἀνάσταση κάθε Κυριακή, μέ πρώτη αὐτήν τοῦ Θωμᾶ. Ἴσως γιά νά ἀποφασίζουμε, οἱ Χριστιανοί, νά μὴ στερούμαστε ποτέ τήν κυριακάτικη Θεία Λειτουργία. Γιά νά ἐφοδιαζόμαστε μέ τή λυτρωτική δύναμη καί τή μοναδική χαρά τῆς ἀναστάσιμης ἐμπειρίας. Θά πορευόμαστε τότε, μέσα στή δύσκολη καθημερινότητά μας, πρὸς τήν ὄγδοη ἡμέρα, τήν αἰώνια Κυριακή, τή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

ρασε τό Σάββατο – «διαγενομένου του σαββάτου» – πολύ πρωί ξεκίνησαν μετά μύρα τους, για να αλείψουν και αυτές τό νεκρό – όπως νόμιζαν – Σώμα του Κυρίου. Όμως ο Χριστός είχε αναστηθεί! Τους τό έκανε γνωστό μέ τους Άγγέλους Του, έμφανίσθηκε στη Μαρία τή Μαγδαληνή, έμφανίσθηκε στις ίδιες τίς Μυροφόρες, στους Μαθητές προς Έμμαούς, στους Μα-

Μόλις πέρασε τό Σάββατο... («διαγενομένου του σαββάτου»)

Από τή στιγμή πού οι επίσημοι μαθητές του Κυρίου – Ιωσήφ από Αριμαθαίας και Νικόδημος – μέ πολλή ευλάβεια «αποκαθήλωσαν» τό πανάχραντο Σώμα Του από τό Σταυρό και τό ένταφιασαν, οι ευγνώμονες μαθήτριες του Κυρίου, πού όλα τά παρακολουθούσαν, μιá επιθυμία βαθιά είχαν: νά Του προσφέρουν τά μύρα και τής δικής τους λατρείας. Έσπευσαν λοιπόν ν' αγοράσουν «άρώματα και μύρα», πριν περάσει ή Παρασκευή, ή Μεγάλη εκείνη Παρασκευή. Γιατί ή επόμενη ήμέρα ήταν – για τους Ιουδαίους – ήμέρα απόλυτης ήσυχίας και άπραγίας. Ήταν έντολή του Θεού (Έξοδ. κ' 8-10, Δευτ. ε' 12-14). Ήταν ή ήμέρα πού όρισε ό Θεός για άνάπαυση μετά τίς έξι ήμέρες τής Δημιουργίας. "Έπρεπε μέσα σ' αυτή νά λατρεύουν τόν Θεό.

Μαθητές στό Ύπερώο, στόν Πέτρο, τόσες φορές μέσα στην ίδια ήμέρα! Ήταν ή δική Του ήμέρα αυτή, τής Αναστάσεώς Του, τής νέας δημιουργίας, τής αναδημιουργίας του ανθρώπου. Η «μία των σαββάτων», ή πρώτη ήμέρα μετά τό Σάββατο, ή ήμέρα του Κυρίου, ή Κυριακή. Τό Σάββατο πλέον ήταν για τους Ιουδαίους. Για τους Χριστιανούς ήταν ή Κυριακή. Τήν ήμέρα αυτή οι Χριστιανοί δά λάτρευαν τόν Κύριο και δά Του πρόσφεραν τά μύρα τής λατρείας τους.

Τήν ξεχώρισαν τήν ήμέρα αυτή οι Χριστιανοί. Πολύ περισσότερο αφού ίδια ήμέρα, «μεδ' ήμέρας όκτώ», έμφανίσθηκε και πάλι μπροστά τους, για νά ένισχύσει τήν πίστη του Θωμά, πού ήθελε νά δεί για νά πιστέψει. Και ακόμη, αφού ίδια ήμέρα, Κυριακή, μετά πενήντα ήμέρες, τήν Πεντηκοστή, κατήλθε τό Πνεύμα τό Άγιον, έπεφοίτησε στους Μαθητές και παρέμεινε από τότε στην Εκκλησία. Άργότερα, όταν δά γράψει τήν «Άποκάλυ-

Έτσι οι ευλαβικές μαθήτριες του Κυρίου τήν ήμέρα του Σαββάτου «ήσύχασαν». Και μόλις πέ-

ψη» ὁ ἀγαπημένος μαθητὴς τοῦ Κυρίου, ὁ Ἰωάννης, θὰ σημειώσει στὴν ἀρχὴ ἀρχὴ ὅτι οἱ ἀποκαλύψεις αὐτὲς οἱ φοβερὲς γιὰ τὸ μέλλον τοῦ δόθηκαν Κυριακῆ, «ἐν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ» (Ἀποκ. α' 10).

Στοὺς πρώτους αἰῶνες, τοὺς μαρτυρικοὺς γιὰ τὴν Ἐκκλησία, οἱ πιστοὶ τιμοῦσαν τὴν ἡμέρα, χωρὶς νὰ δίνουν στόχο στοὺς πολλοὺς ἐχθροὺς τους. Ὅταν ὁμως ἐγινε αὐτοκράτορας ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος, τίμησε τὴν ἡμέρα μέ ἓναν ἰδιαίτερο τρόπο. Ὅρισε μέ νόμο (321 μ.Χ.) νὰ εἶναι σεβαστὴ ἀπὸ ὄλους καὶ ἀπαγόρευσε νὰ λειτουργοῦν τὰ δικαστήρια καὶ νὰ γίνονται δημόσιες ἢ ἰδιωτικές συναλλαγές, ἀκόμη καὶ τὰ στρατιωτικὰ γυμνάσια κ.λπ. Καὶ ἄλλοι Χριστιανοὶ αὐτοκράτορες ἐνίσχυσαν τὸ σεβασμὸ πρὸς τὴν ἡμέρα τοῦ Κυρίου μέ διάφορα ἄλλα μέτρα καὶ νόμους.

Στὴν πάροδο τῶν χρόνων ἓναν ἐχθρὸ συνάντησε ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου, τοὺς Ἑβραίους. Ἰδιαίτερα στοὺς χρόνους τῆς τουρκοκρατίας, ὅπου πολλοὶ Ἑβραῖοι ζοῦσαν στὴν Ἑλλάδα. Αὐτοὶ ἔβαζαν τὰ παζάρια τους τὴν ἡμέρα τῆς Κυριακῆς, ὑποβαδμίζοντάς τὴν σκόπιμα καὶ δημιουργώντας συνδήκες πού νὰ μὴν μποροῦν οἱ ραγιαδες Ἕλληνες νὰ τιμῆσουν τὴν ἡμέρα τῆς Κυριακῆς. Αὐτοὺς τοὺς ἀντιμετώπισε μέ σθένος ὁ Πατρο-Κοσμάς. Ἀγωνίσθηκε νὰ καταλάβουν οἱ Χριστιανοὶ τὴ σημασία τῆς ἡμέρας τῆς Κυριακῆς καὶ τὴ θέση της ὡς ἡμέρας ἀργίας. Ἀλλὰ αὐτὸ προκάλεσε τὴν ὀργὴ τῶν Ἑβραίων, ἀπὸ ἐνέργειες τῶν ὁποίων τελικὰ βρῆκε τραγικὸ θάνατο.

Ἀργότερα κατοχυρώθηκε ἡ ἀργία τῆς Κυ-

“...μόλις περάσει τὸ Σάββατο, ἄς παίρνομε οἱ πιστοὶ τὸ δρόμο κρατώντας, ὅπως οἱ Μυροφόρες, τὰ μύρα τῆς λατρείας καὶ εὐγνωμοσύνης μας, γιὰ νὰ φθάσομε στὸ Ναὸ τοῦ Κυρίου, τοῦ Ἀναστάντος Κυρίου...,,

ριακῆς ὡς ἐργατικὸ δικαίωμα καὶ ὡς τέτοιο ἀντιμετωπίζεται στὴν Πατρίδα μας τὸν τελευταῖο καιρὸ ἀπὸ κάποιους πού τὴν ὑποστηρίζουν.

Βέβαια τὸ πνεῦμα τῆς Κυριακῆς εἶναι ἄλλο. Εἶναι καὶ ἡμέρα ἀναπαύσεως –πρέπει νὰ εἶναι– ἀπὸ τὰ κουραστικά ἔργα τῆς ἐβδομάδος, ἀλλὰ εἶναι καὶ ἡμέρα λατρείας τοῦ Θεοῦ στοὺς ἱεροὺς Ναοὺς, καὶ ἡμέρα ἀγάπης καὶ φιλανθρωπίας. Ἀνεφοδιάζεται ἔτσι ὁ πνευματικὸς ὀργανισμὸς μας, γιὰ νὰ συνεχίσει τὴν ἐπόμενη ἐβδομάδα τὰ ἔργα του.

Ὡστόσο καὶ στίς μέρες μας, δυστυχῶς, πολεμεῖται ἡ ἀργία τῆς Κυριακῆς μέ διάφορα «ἐπιχειρήματα». Στοὺς πιστοὺς ὁμως Χριστιανοὺς δίνεται τῶρα ἡ εὐκαιρία τῆς ὁμολογίας. Μποροῦν νὰ μὴν πουλᾶνε, μποροῦν νὰ μὴν ἀγοράζουν. Ἄς γίνει καὶ πάλι ὁδηγὸς ὁ Πατρο-Κοσμάς.

Λοιπὸν «διαγενομένου τοῦ σαββάτου», μόλις περάσει τὸ Σάββατο, ἄς παίρνομε οἱ πιστοὶ τὸ δρόμο κρατώντας, ὅπως οἱ Μυροφόρες, τὰ μύρα τῆς λατρείας καὶ εὐγνωμοσύνης μας, γιὰ νὰ φθάσομε στὸ Ναὸ τοῦ Κυρίου, τοῦ Ἀναστάντος Κυρίου, καὶ νὰ ἀκούσομε ἀπὸ Αὐτὸν τὸ «χαίρετε» καὶ τὸ «εἰρήνη ὑμῖν».

Γιὰ νὰ παίρνει νόημα καὶ δύναμη ἡ ζωὴ μας.

I.K.

Φέτος συμπληρώνονται 300 χρόνια από τότε που γεννήθηκε ο φλογερός απόστολος του Χριστού και διδάσκαλος του Γένους μας, ο άγιος ιερομάρτυρας Κοσμάς ο Αίτωλός (1714-1779). Ο άγιος Κοσμάς με τις φωτισμένες διδασχές, τις προφητείες και τα θαύματά του αναζωπύρωσε την πίστη των Ορθοδόξων στην τότε τουρκοκρατούμενη Ελλάδα και μετέδωσε στις πονεμένες ψυχές των ραγιαδων θάρρος και έλπίδα.

Καθοριστική ήταν η συμβολή του στον σεβασμό της άργιας της Κυριακής. Μέ λόγια απλά και πειστικά έξηγοῦσε στους χριστιανούς την αξία της ημέρας αυτής κι έτσι κατόρθωσε να καταργήσει όλα τα παζάρια που γίνονταν την Κυριακή και να τα μεταθέσει τό Σάββατο. Αυτό όμως προκάλεσε τή μανία τῶν Έβραίων, οί οποιοί τόν συκοφάντησαν στους Τούρκους και πέτυχαν τή θανατική του καταδίκη. Τόν κρέμασαν σ' ένα δέντρο έξω από τό χωριό Κολικόντασι τῆς Β. Ηπειρού, στίς 24 Αύγουστου 1779, ημέρα που όρίστηκε νά εορτάζεται ή μνήμη του.

«Νά χαιρώμεθα πάντοτε, μά περισσότερο τήν Κυριακήν»

Άγιος Κοσμάς ο Αίτωλός

Τή σημασία τῆς ημέρας τῆς Κυριακῆς ο άγιος Κοσμάς τήν κατοχύρωνε θεολογικά:

«Ο Θεός έκαμεν έτοῦτον τόν κόσμον έπάνω εις έξι ημέρας, εις δέ τήν έβδόμην ήμέραν ήσύχασεν δίδοντας και εις ήμάς παράδειγμα ότι έξι ήμέρας νά εργαζώμεθα διά έτοῦτα τά κοσμικά και γήινα πράγματα και τήν άγιαν Κυριακήν νά ήσυχάζωμεν και νά απέχωμεν από αυτά και νά εργαζώμεθα τά ούράνια. Ήγουν από όλον τό ταχύ νά πηγαίνωμεν εις τήν εκκλησίαν, νά ακούωμεν τά βιβλία τῶν Αγίων και τό άγιον Εὐαγγέλιον, τί μάς παραγγέλλει ο Χριστός μας νά κάνωμεν... και νά φροντίζωμεν πῶς νά στολίσωμεν τήν ψυχήν μας μέ όμιλίες καλές, μέ ήθη χρηστά, διά νά τήν κάμωμεν νύμφην του Χριστου μας...»¹.

Ο πατρο-Κοσμάς συνιστοῦσε στους χριστιανούς νά χαιρονται και νά απολαμβάνουν τήν Κυριακή, χωρίς όμως αυτό νά σημαίνει ότι θά χάνουν τό χρόνο τους σέ ψώνια και αγορές ή θά παρασύρονται σέ γλέντια και ξεφαντώματα:

«Εμεῖς, αδελφοί μου, νά χαιρώμεθα και νά ευφραινώμεθα πάντοτε, μά περισσότερο τήν Κυριακήν, όπου εῖναι ή Άνάστασις του Χριστου μας. Διατί Κυριακήν ήμέραν έγινεν ο Εὐαγγελισμός τῆς Δεσποίνης ήμῶν Θεοτόκου και Άειπαρθένου Μαρίας. Κυριακήν ήμέραν μέλλει νά αναστήση ο Κύριος όλον τόν κόσμον.

Πρέπει λοιπόν και έμεῖς... τήν Κυριακήν νά σχολάζωμεν, νά πηγαίνωμεν εις τήν Έκκλησίαν ...και νά στοχαζώμασθε τήν ψυχήν μας, όπου εῖναι τιμιωτέρα από όλον τόν κόσμον και όχι νά πολυτρώγωμεν και νά πολυπίνωμεν, νά κάνωμεν άμαρτίες, ούτε νά εργαζώμασθε και νά πραγματευώμασθε και νά κάνωμεν άλισβερίσια (=έμπορικές συναλλαγές) τήν Κυριακήν»².

Σέ κάθε τόπο ρωτοῦσε ἄν τηροῦν τήν Κυριακάτικη ἀργία:

«Πῶς πάτε ἐδῶ; Τήν κρατᾶτε τήν Κυριακή; Περνώντας τήν Μακεδονία καί τώρα ἐδῶ σέ σᾶς, εἶδα πῶς ὅλοι πᾶτε καί ψωνίζετε τίς Κυριακές ἀπό τούς Ὀβριούς. Γιατί, Χριστιανοί μου; Γιατί αὐτοί νά σέβονται καί νά κρατᾶνε τό Σάββατο, τήν ἀργία τους, καί σεις τήν Κυριακή μας ὄχι;»³.

Ὁ Ἅγιος θεωροῦσε μεγάλη ἁμαρτία τήν καταπάτηση τῆς ἀργίας τῆς Κυριακῆς:

«Ἐκεῖνο τό κέρδος, ὅπου γίνεται τήν Κυριακήν εἶναι ἀφωρισμένο καί κατηραμένο καί βάνετε φωτιά καί κατάρα εἰς τά σπίτια σας καί ὄχι εὐχή καί εὐλογία... Λοιπόν, ἀδελφοί μου, γιά νά μή πάθετε κανένα κακό μήτε ψυχικό μήτε σωματικό, ἐγώ σᾶς συμβουλευῶ νά φυλάγετε τήν Κυριακήν σας ὅπου εἶναι ἀφιερωμένη εἰς τόν Θεόν...

— Ἐχετε πρόβατα ἐδῶ;... Τό γάλα τῆς Κυριακῆς τί τό κάνετε;

— Τό περισσότερο τό πήζουμε τυρί, Γέροντα.

— Ἄκουσε, λοιπόν, παιδί μου. Τό γάλα τῆς Κυριακῆς νά τό σμίγης ὄλο καί νά τό κάνεις ἐπτά μερίδια. Τά ἕξι μερίδια κράτησέ τα γιά λόγου σου νά κυβερνηθῆς (ἐνν. γιά τήν συντήρησή σου) καί τό ἄλλο μερίδιον τῆς Κυριακῆς, ἄν θέλης, δῶσε το ἐλεημοσύνην εἰς τούς πτωχοῦς, ἤ εἰς τήν Ἐκκλησίαν ἤ, κατά τό παρόν, ἐγώ σέ συμβουλευῶ νά τό δώσης εἰς τό σχολεῖον διά νά εὐλογῆσῃ ὁ Θεός τά πρόβατά σου.

— Καί ἄν τύχη ἀνάγκη νά πουλήσουμε καί μεῖς κάτι τήν Κυριακή;

— Ἄν τύχη καί πρέπει νά πουλήσης φαγώσιμα τήν Κυριακήν κατ' ἀνάγκην (γιά νά μή χαλάσουν), ἐκεῖνο τό κέρδος μή τό σμίγης εἰς τή σακκούλα σου, διατί τήν μαγαρίζεις, μόνον δῶσε το ἐλεημοσύνην, διά νά εὐλογῆσῃ ὁ Θεός τά πράγματά σου»⁴.

— «Δέν πρέπει μήπως οὔτε νά ζυμώνουμε;», ρωτοῦσε μία νοικοκυρά τόν Γέροντα.

— «Οὔτε αὐτό, ἄν δέν ὑπάρχει ἀνάγκη. Τήν βλέπετε αὐτήν τήν γυναῖκα; εἶπε καί ἔδειξε μία Ξερομερίτισσα ἀνάμεσα στό πλῆθος. Τό ψωμί πού φούρνισε τήν Κυριακή, τό ξεφούρνισε κατακόκκινο, σάν νά εἶχε βαφτεῖ μέ αἷμα. Αὐτό δέν εἶναι σημάδι θεϊκό;», ἀπάντησε ρωτώντας ὁ Πατρο-Κοσμᾶς.

Τό γεγονός αὐτό μαθεύτηκε ἀμέσως στήν Αἰτωλία καί οἱ γυναῖκες ὅλες ἄρχισαν νά φυλάνε τήν Κυριακή⁵.

Λίγο πρίν ἀπό τό θάνατό του ὁ θεοφώτιστος Προφήτης εἶπε σ' ὅσους ἦταν κοντά του:

— «Νά πεῖτε στούς Χριστιανοῦς πῶς τό ταξίδι μου τελείωσε. Πῶς μόλις ἀγόρασα τό εἰσιτήριο καί σέ λίγο μπαίνω στό πλοῖο τῆς αἰωνιότητος καί ταξιδεύω πρὸς τήν ἀπέραντη ὁμορφιά τοῦ οὐρανοῦ καί τίς παρές τῶν προγόνων μας, τῶν Ἁγίων, τῶν Ἀγγέλων καί τοῦ ἰδίου τοῦ Θεοῦ. Νά τοῦς πεῖτε νά 'χουν πίστη καί θάρρος. Ν' ἀγαπᾶνε τόν Θεό... Μήν ἀφήσετε τόν σπόρο μου νά ξεραθεῖ. Γράμματα ἑλληνικά καί τήν Κυριακή ἀργία, ἀφιερωμένη μόνο σέ Ἐκεῖνον, τόν Ὑψιστο...»⁶.

Ἄραγε, ἐμεῖς θ' ἀκούσουμε τή φωνή του;...

Νικηφόρος

1. Ἰω. Β. Μενοῦνου, *Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ Διδαχῆς (καί Βιογραφία)*, ἐκδ. Τήνος, Αθήναι 1979, σελ. 160.

2. ὁ.π., σελ. 237.

3. Στεφάνου Σωτηρίου, *Πατροκοσμᾶς, Ποτέ τήν Κυριακή, Ἡ διδαχή πού ἄλλαξε τήν Εὐρώπη*, Αθήνα 2008, σελ. 117.

4. Ἰω. Β. Μενοῦνου, *Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ Διδαχῆς (καί Βιογραφία)*, ἐκδ. Τήνος, Αθήναι 1979, σελ. 238.

5. Στεφάνου Σωτηρίου, *Πατροκοσμᾶς, Ποτέ τήν Κυριακή, Ἡ διδαχή πού ἄλλαξε τήν Εὐρώπη*, σελ. 51.

6. ὁ.π., σελ. 201.

Προφάσεις...

«Κάποιος σπουδαῖος ἄνθρωπος ἐτοίμασε στό σπίτι του ἓνα μεγάλο τραπέζι καί κάλεσε πολλούς γιά νά γευθοῦν τά ἀγαθά τῆς φιλοξενίας του. Οἱ προσκεκλημένοι ὁμως ἀρνήθηκαν τήν πρόσκλησή του. Ποικίλες προφάσεις τῆς καθημερινότητας τούς κράτησαν μακριά ἀπό τό μεγάλο δεῖπνο» (Λουκ. ιδ' 16-24). Σέ αὐτήν τήν παραβολική διήγηση ὁ Κύριος περιέλαβε τούς ἀνθρώπους ὄλων τῶν ἐποχῶν, πού μένουν μακριά ἀπό τήν Κυριακάτικη Θεία Λειτουργία καί τό Μυστήριό τῆς Θείας Εὐχαριστίας.

Κάτι παρόμοιο δυστυχῶς συμβαίνει καί σήμερα στήν Ὁρθόδοξη Πατρίδα μας. Πόσοι βαπτισμένοι Ἑλληνες Ὁρθόδοξοι δέν ἐκκλησιάζονται κάθε Κυριακή καί κάθε μεγάλη γιορτή!

Ἔχεις ἀκούσει ἢ ἴσως ἔχεις καί σύ συμφωνήσει μέ κάποια ἀπό τίς δικαιολογίες πού προβάλλουν... Εἶναι ὁμως ἔτσι:

• **Θέλω νά κοιμηθῶ, νά ξεκουραστώ ἀπό τόν κόπο τῆς ἐβδομάδας... Σάββατο βράδυ βγαίνω καί γυρίζω ἀργά... Δέν μπορῶ νά ξυπνήσω πρῶι, μιά μέρα ἔχω νά χαλαρώσω...**

Εἶναι πράγματι σημαντική καί ἀναγκαῖα ἡ ἀνάπαυση τοῦ σώματος, ὁ ὕπνος, ἡ ξεκούραση, ἡ χαλάρωση. Καί εἶναι ἀποδοτικότερη καί οὐσιαστική, ὅταν γίνεται σωστά καί μέ μέτρο... Μά καί ἡ ψυχὴ ἔχει τίς δικές της ἀνάγκες. Κι αὐτή ἀναζητᾷ τήν ἀνάπαυση, τή χαρά, τό ὄξυγόνο τῆς παρουσίας καί τῆς κοινωνίας τοῦ Θεοῦ καί τῶν συναν-

θρώπων... Καί ξενύχτια τοῦ Σαββατόβραδου βαραίνουν συχνά τό σῶμα καί τήν ψυχὴ, πού δύσκολα ἐπανέρχεται ἀκόμη καί μέ τόν παταταμένο ὕπνο...

• **Φεύγουμε μέ τήν οἰκογένεια γιά ἐκδρομή... Ἀσχολοῦμαι μέ τόν ἀθλητισμό (μπάσκετ, βόλεϊ, ποδόσφαιρο, κολύμβηση...)** Ἔχουμε δουλειές στό σπίτι. Οἱ γονεῖς μου ἐργάζονται ὅλη τήν ἐβδομάδα... Ἔχω διάβασμα, φροντιστήριο, ξένη γλώσσα... Ἐτοιμάζομαι γιά ἐξετάσεις καί κάθε Κυριακή ἔχει ὀριστεῖ νά γράψουμε ἐπαναληπτικό διαγώνισμα. Δέν μπορῶ νά μὴν πάω, τόσοι κόποι, ἔξοδα, μιά χρονιά εἶναι αὐτή, θά περάσει...

Μέρα ξεχωριστή ἡ Κυριακή! Τοῦ Θεοῦ! Ἀνανέωσης τῶν σωματικῶν, ἀλλά καί τῶν πνευματικῶν καί ψυχικῶν μας δυνάμεων. Νά ξέρεις- κι ἔχουμε πλῆθος παραδείγματα γι' αὐτό- πῶς ἡ εὐλογία τοῦ ἐκκλησιασμοῦ θά φέρει καί πολλές ἀκόμη εὐλογίες καί οὐσιαστικές ἐπιτυχίες στή ζωὴ σου. Δέν εἶναι χαμένος ἐκεῖνος ὁ χρόνος, γιατί τόν δίνεις στό Θεό, πού ξέρει καί θά ἀπαντήσῃ στίς ἀνάγκες σου. Μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ κι ἓναν καλό προγραμματισμό καί κατανομή τῶν ἐργασιῶν, ὅλα γίνονται. Γιατί ὅλα πρέπει νά γίνονται τήν Κυριακή τό πρῶι; Προβληματίσου μήπως δέν εἶναι τυχαία ἡ ὀργάνωση αὐτῶν τῶν δραστηριοτήτων τήν ὥρα τῆς Θείας Λειτουργίας... Ἀντιστάσου καί μὴ θυσιάσεις τούτη τήν ὥρα γιά ὀτιδήποτε ἄλλο... Εἶναι καί ἐντολή τοῦ Θεοῦ: «Ἐξί μέρες θά ἐργάζεσαι καί θά κάνεις ὅλες τίς ἐργασίες σου. Ἀλλά ἡ ἑβδομὴ μέρα εἶναι μέρα ἀνάπαυσης, ἀφιερωμένη σ' ἐμένα, τόν Κύριο τόν Θεό σου».

• Ο Θεός είναι παντού, γιατί πρέπει να πάω στο ναό; Παρακολουθώ τη Θεία Λειτουργία από το ραδιόφωνο ή την τηλεόραση. Τό ίδιο δέν είναι; Κάνω την προσευχή μου στο σπίτι...

• Δέν καταλαβαίνω τη γλώσσα αυτών που λέγονται...

Ήν έρχεσαι τακτικά, ήν φροντίσεις να προετοιμαστείς για τη Θεία Λειτουργία από κάποιο σχετικό βιβλίο ή έντυπο, ήν παρακολουθείς από τό Λειτουργικό Έγκόλλιο,

Όταν αγαπάμε ήναν ήνθρωπο, θέλουμε να είμαστε συνέχεια κοντά του, να κουβεντιάζουμε μαζί του, να τόν συμβουλευόμαστε... Ήν συνειδητοποιήσουμε ότι ο Θεός είναι Πατέρας μας, τότε πολύ περισσότερο θά ποθούμε να Τόν συναντήσουμε. Μας καλεϊ στο σπίτι Του, για να μας γεμίσει με τά δώρα Του, τό Σώμα και τό Αϊμα Του. Κάθε Κυριακή στην Έκκλησία παρατίθεται ή Τράπεζα, τό συμπόσιο του Θεού, στο όποιο είμαστε όλοι προσκεκλημένοι! Πώς γίνεται να παρακολουθείς τό Μυστήριο έξ άποστάσεως ή μέσα από μια ήψυχη όθόνη. Αυτό έξυπηρετεί μόνο ήσθενείς με ήδιαίτερες ήνάγκες. Ή παρουσία σου στον ήερό ναό είναι και συνένωση με τά μέλη της Έκκλησίας. Έκεϊ οι προσευχές εισακούονται περισσότερο, καθώς συνενώνονται στο θρόνο του Θεού.

• Τί να κάνω να πάω στην Έκκλησία, να ήκούω τά ήδια και τά ήδια;

Μπορείς να πεις ότι σε κουράζει ή ήναπνοή του ή ίδιου ήέρα, ή τακτή ήψη νερού και τροφή, ή ήυεργετική και ήναγκαία καθημερινή παρουσία του φωτός στη ζωή σου; Αισθάνεσαι να σε κουράζει και ήποστρέφεται την ήπανήληψη, γιατί δέ βιώνεις τη μοναδικότητα των ήσων τελούνται σε κάθε Θεία Λειτουργία. Δωρεές ήνεκδιήγητες, συνένωση ούρανου και γής, μια ήναίμακτη θυσία για την ήώνια σωτηρία μας!

• Κουράζομαι... Δέ βρίσκω κάθισμα... Μέ πειράζει τό λιβάνι, ζαλίζομαι... Γι' αυτό περνάω, ήνάβω ήνα κεράκι και φεύγω...

Θέλει κόπο, θυσία ή συμμετοχή στη Θεία Λατρεία, πράγματι. Έκεϊνος θυσιάστηκε για σένα! Κι ήσύ που γι' ήλλα κοπιάζεις, ήπομένες δίχως να βαριέσαι, ξενυχτάς, τώρα χασμουριέσαι, ζαλίζεσαι; Πώς δέν μπορείς μίαν ήρα να σταθείς, να πεις ήυχαριστώ... παρακαλώ... συγγνώμη στο Θεό; Μπαίνεις ήλαβικά ν' ήνάψεις τό κεράκι σου; Μείνε και ν' ήκούσεις, να δεις, να ζήσεις, να γευτείς!

τότε σιγά σιγά ή γλώσσα της ψυχής, του βιώματος και ή χάρη του Θεού θά σε φωτίσει για να καταλαβαίνεις όλο και περισσότερο και να συμμετέχεις βαθύτερα, ουσιαστικότερα.

• Πιστεύω στο Θεό, ήλλά στην Έκκλησία δέν πηγαίνω. Γιατί: Όσοι πάνε στην Έκκλησία είναι καλύτεροι; Έχω δεϊ ή έχω ήκούσει... ό ήερέας... ό ψάλτης... οι ήπίτροποι... ή ήταξία...

Άλήθεια, για ποιόν πηγαίνεις στο ναό; Ή πνευματική ζωή είναι προσωπική ήπόθεση, είναι σχέση ήμπιστοσύνης μεταξύ Θεού και ήνθρώπου, στο πλαίσιο της οποίας οι κληρικοί λειτουργούν ως ήυθεντικοί φορείς της χάριτος του Θεού, καθώς με τό Μυστήριο της Ήρωσύνης φέρουν πάνω τους τη χάρη του Αγίου Πνεύματος, παρά τις ήνθρώπινες ήδυναμίες και ήτέλειες. Μήν ήναστέλλεσαι ήπ' αυτά. Ό χρυσός δέν χάνει την ήξία του, ήστω κι ήν βρίσκεται σε ήνα κακής ποιότητας δοχείο.

• Έχουμε πένθος... θλίψη μεγάλη για τό θάνατο ήγαπημένου μας προσώπου...

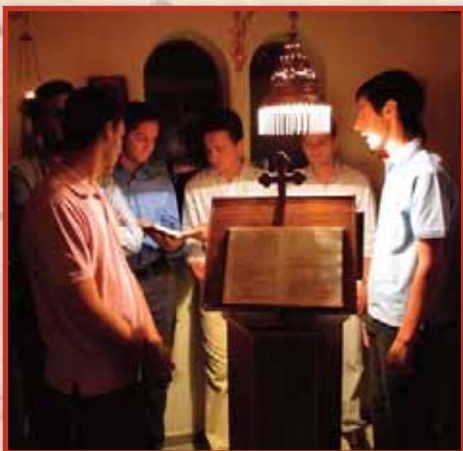
Που ήλλοθ θά βρεις ήληθινή παρηγορία; Που ήλλοθ θ' ήκούσεις να μιλούν για την ήώνια ζωή, να δέονται για την ήνάπαυση των ψυχών, για την ήνάσταση και τό ξαναντάμωμα με τά ήγαπημένα μας πρόσωπα; Ανάσταση είναι κάθε Κυριακή στη Θεία Λειτουργία, ή νίκη της Ζωής κατά του θανάτου. Έκεϊ ή θλίψη γίνεται ήλπίδα, παρηγορία, στήριγμα, βίωμα ήληθινής, πνευματικής χαρής.

***

Κυριακή! «ήπαρχή των ήμερών» (Μ. Βασίλειος), μία μέρα έξω από την καθημερινότητα, μοναδική, ήνα προσκλητήριο του Θεού στο σπίτι Του. Καμιά ήρνηση, καμιά δικαιολογία ή ήρόφαση ής μήν μας κρατήσουν μακριά από τη Θεία Λειτουργία της Κυριακής.

Φ.

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Ἡ μουσική τῆς Ἐκκλησίας

Τά τελευταῖα χρόνια ὑπάρχει μιά στροφή πρὸς τὴ Βυζαντινὴ μουσική. Πολλοὶ νέοι παρουσιάζουν ζωνηρό τό ἐνδιαφέρον νά γνωρίσουν τὴ μουσική τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἄς τὴ γνωρίσουμε λοιπὸν κι ἐμεῖς.

Βυζαντινὴ μουσική εἶναι ἡ μουσική τέχνη πού δημιουργήθηκε στό χῶρο τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στά χρόνια τοῦ Βυζαντίου. Πρόκειται γιά μιά τέχνη ἱερή, ἀφοῦ εἶναι ἡ μουσική τῶν ἐκκλησιαστικῶν μας ὕμνων καί πολλοί ἀπό τοὺς ὑμνογράφους τῆς εἶναι ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἀνάμεσά τους ξεχωρίζουν ὁ Μέγας Ἀθανάσιος, ὁ Μέγας Βασίλειος καί ὁ ἱερός Χρυσόστομος, τοῦ 4^{ου} αἰ., ἀλλά κυρίως οἱ ἅγιοι Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, Κοσμᾶς ὁ Μελωδός, Θεόδωρος Στουδίτης καί Ἰωάννης Κουκουζέλης, πού δημιούργησαν τὴ χρυσή ἐποχὴ τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς, ἀπὸ τὸν 7^ο αἰῶνα ὡς τὴν Ἄλωση.

Ποιά εἶναι τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτῆς τῆς τέχνης;

Ἰ **Εἶναι μιά μουσική προορισμένη γιά τὴ θεία Λατρεία.** Μᾶς βοηθᾷ νά ὑμνοῦμε τὸν Θεό, νά τὸν δοξολογοῦμε μαζί μέ τοὺς Ἀγγέλους καί νά τὸν ἱκετεύουμε. Μᾶς κατανύσσει τὴν ὥρα τοῦ Μυστηρίου τῆς θείας Εὐχαριστίας. **Εἶναι ἡ γλῶσσα τῶν Ἀγγέλων, πού ἔχει κατεβεῖ στή γῆ!**

Ἰ **Δέν χρησιμοποιεῖ ὄργανα,** παρὰ μόνο τὴν ἀνθρώπινη φωνή. Ὅχι γιατί δέν ὑπάρχουν τὰ κατάλληλα ὄργανα πού θά ἀπέδιδαν τὰ διαστήματα τῆς πολὺπλοκης αὐτῆς μουσικῆς. Ἀλλά γιατί ἡ ἀνθρώπινη φωνή εἶναι τό τελειότερο ὄργανο, πού κατὰ ἀπομίμησή του δημιουργήθηκαν ὅλα τὰ ἄλλα. Μόνο αὐτὴ ἔχει τὴν ἀμεσότητα καί τὴν εὐαισθησία πού χρειάζεται γιά νά γίνεῖ ὁ μεσολαβητὴς μας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

Ἦ ὑπάρχει ὅμως καί ἄλλος λόγος. Ἡ Ὁρθόδοξη λατρεία μας ἔχει ἓνα βασικὸ στόχο: τὴν ἔνωση μας μέ τὸν Θεό. Ὅ,τι ἀποπροσανατολίζει ἀπὸ αὐτὸν τὸν στόχο, ἀποβάλλεται. Ἡ ἐνόργανη μουσική μαγεύει τόσο πολὺ τὸν ἄνθρωπο, ὥστε τελικὰ προκαλεῖ τὸν κορεσμό τῶν αἰσθήσεων καί ὑπάρχει ὁ κίνδυνος νά χάσουμε τὸν κύριο στόχο. Γι' αὐτό, στὴν Ὁρθόδοξη λατρεία, σέ ἀντίθεση μέ τὴν παπικὴ καί τὴν προτεστάντικὴ, δέν χρησιμοποιοῦνται ὄργανα οὔτε πολλές φωνές, ἀλλὰ μόνο μιά ὁμόφωνη ὁμαδικὴ φωνή μέ συνοδεία ἰσοκρατήματος.

J Αυτό βέβαια δέν σημαίνει ὅτι ἡ Βυζαντινὴ μουσικὴ δέν ἔχει ὠραῖο ἄκουσμα. Ἀπεναντίας, **ἡ αἰσθητικὴ ἀξία της εἶναι ἀπαραμίλλη.** Κάποτε ὁ Σαῖν Σάνς, ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους συνθέτες τοῦ νεότερου κόσμου, βρέθηκε στό Κάιρο. Μπήκε ἀπὸ περιέργεια στόν ἑλληνορθόδοξο ναὸ τοῦ ἀγίου Γεωργίου, τὴν ὥρα τοῦ Ἑσπερινοῦ καὶ ἄκουσε τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα...». Ἦταν ἡ πρώτη φορά πού ὁ δυτικὸς αὐτὸς συνθέτης ἐρχόταν σέ ἐπαφή μέ τὴ Βυζαντινὴ μουσικὴ. Γοητεύθηκε. Μέ τὴ μουσικὴ ἰδιοφυΐα του κατάλαβε ἀμέσως τὴν ἀσύγκριτη ἀξία τοῦ κομματιοῦ ἐκείνου καὶ εἶπε αὐθόρμητα στοὺς γύρω του: «Θά θυσίαζα εὐχαρί-

Σέ πόσες μελωδίες μπορεῖ νά γραφεῖ τὸ ἴδιο τραγούδι; Σέ δύο, θά πεῖτε, τρεῖς τὸ πολὺ.

Καὶ ὅμως! Ὑπάρχουν ὕμνοι πού ψάλλονται σέ ὀκτῶ διαφορετικοὺς ἤχους! Ἡ Βυζαντινὴ **ἔχει μιὰ καταπληκτικὴ μουσικὴ ποικιλία.** Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο ἡ εὐρωπαϊκὴ μουσικὴ δέν μπορεῖ νά τὴν ἀγγίξει. Διότι ἡ δυτικὴ μουσικὴ ἔχει δύο μόνο κλίμακες: «ματζόρε» καὶ «μινόρε». Ἐνῶ ἡ Βυζαντινὴ μέσα στίς δύο ἢ τρεῖς κλίμακές της ἔχει δημιουργήσει ὀκτῶ ἤχους. Τέσσερις κύριους καὶ τοὺς ἀντίστοιχους πλαγίους τους καὶ τόσα ἀκόμη παρακλάδια τους. Ἔτσι, τὸ *Κύριε ἐκέκραξα*, ὁ

στως ὅλα μου τά ἔργα, ἂν ἐπρόκειτο νά εἶχα συνθέσει ἐγὼ ὅ,τι τῶρα ἀκούω».

J Ἡ Βυζαντινὴ μουσικὴ **εἶναι ἡ παραδοσιακὴ ἑλληνικὴ μουσικὴ,** ἡ συνέχεια τῆς ἀρχαίας. Αὐτὸ φαίνεται ἀπὸ τὰ μέτρα καὶ τίς κλίμακες πού χρησιμοποιεῖ. Οἱ ὀκτῶ ἤχοι τῆς Βυζαντινῆς ἀντιστοιχοῦν στίς ὀκτῶ κλίμακες ἢ τρόπους τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς¹. Ἀλλὰ καὶ τὰ δημοτικά μας τραγούδια εἶναι τονισμένα στοὺς ἴδιους τοὺς Βυζαντινοὺς ἤχους.

J Τὸ πῶς καταπληκτικὸ ὅμως δέν τὸ εἶπαμε ἀκόμη.

ὕμνος *Τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβείμ, ἡ Δοξολογία, τὸ Πᾶσα πνοή, τὸ Χερουβικό,* τὸ Ἄξιόν ἐστι, καὶ πολλὰ ἄλλα ψάλλονται μέ ὀκτῶ τουλάχιστον διαφορετικοὺς τρόπους!

Τί εἶναι ὅμως οἱ ἤχοι;

Εἶναι ὀκτῶ συστήματα διάταξης διαστημάτων, ὀκτῶ τρόποι, μέ τοὺς ὁποίους ἐκφράζουμε τὴ διάθεση καὶ τὰ συναισθηματά μας.

Σέ **πρῶτο ἤχο**, πού εἶναι σοβα-

ρός, δυναμικός, παντοκρατορικός, θά πούμε τό *Χριστός γεννᾶται*.

Πιό γλυκά, ίκετευτικά, σέ ἦχο **δεύτερο**, θά ἀκούσουμε τό *Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου*.

Ὁρμητικά, χαρούμενα καί στιβαρά, στόν **τρίτο ἦχο**, θά ψάλουμε τό *Θεοτόκε, ἡ ἐλπίς πάντων τῶν Χριστιανῶν*.

Μέ μιά μονότονη γλυκύτητα θά πούμε τίς καταβασίες *Ἀνοιξω τό στόμα μου*, σέ ἦχο **τέταρτο**.

Στόν **πλάγιο τοῦ πρώτου**, πού εἶναι ὁ πιό πανηγυρικός, ὁ πιό χαρμόσυνος ἦχος, θά ψάλουμε τόν Θούριο τοῦ Πάσχα, τό *Χριστός ἀνέστη*, καί τό *Ἡσαΐα χόρευε*.

Ὁ πιό κατανυκτικός, κάποτε καί πένθιμος εἶναι ὁ **πλάγιος τοῦ δευτέρου**. Σ' αὐτόν λέγεται τό *Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός*, τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς.

Γαλήνια ἀλλά καί μεγαλόπρεπα θά ψάλουμε τό *Τίς Θεός μέγας* τῆς Πεντηκοστῆς, σέ ἦχο **βαρύ**.

Ἐνῶ τό πασίγνωστο *Τῆ ὑπερμάχῳ* θά τό πούμε μέ ἱεροπρέπεια σέ **πλάγιο τοῦ τετάρτου**.

Ἐπὶ ἔξῃς ἐντυπωσιακό: Σέ ἕναν ὕμνο, στό πρῶτο *Δοξαστικό τοῦ Ἑσπερινοῦ τοῦ Δεκαπενταυγούστου*, συγκεντρώνονται καί οἱ ὀκτώ ἦχοι μαζί! Σάν νά βρισκόμαστε μπροστά σέ μιά ἱερή πομπή, παρελαύνουν ὅλοι οἱ ἦχοι μεγαλόπρεπα, γιά νά τιμήσουν τήν Παναγία μας!

* * *

Ἀξίζει νά ἀσχοληθεῖ κανεῖς μέ τήν ὕμνολογία μας. Ἀπό τήν ὕμνολογία, τόσο μέ τό λόγο, ὅσο καί μέ τήν κατάλληλη μελωδία, ἡ ὁποία ἀκολουθεῖ τό νόημα τοῦ κειμένου, μαθαίνουμε τό Ὁρθόδοξο δόγμα, τή διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας μας.

Μέσα στήν Ἐκκλησία ὅλοι οἱ ἦχοι ἐξαγιάζονται. **Τήν Ἀνάσταση, πού εἶναι ἡ κορυφαία ἐορτή, τήν ψάλλουμε σέ ὅλους τούς ἦχους**. Πῶς ὅμως γίνεται αὐτό; Κάθε Κυριακή κατά τό τυπικό ψάλλεται καί ἄλλος ἦχος. Ξεκινοῦμε ἀπό τήν Κυριακή τοῦ Θωμᾶ μέ τόν πρῶτο ἦχο. Κάθε ἦχος κρατάει μιά ἐβδομάδα. Ἡ σειρά του θά ξανάρθει μετά ἀπό ὀκτώ ἐβδομάδες!

Στόν Ὁρθρο τῆς Κυριακῆς στόν ὀρισμένο ἦχο θά ψαλοῦν τά ἀναστάσιμα Καθίσματα, οἱ Ἀναβαθμοί, ὁ ἀναστάσιμος Κανόνας, οἱ Αἴνοι καί ἡ Δοξολογία. Τήν ἐπόμενη Κυριακή θά ἀκουστοῦν ἄλλα ἀναστάσιμα τροπάρια στόν ἐπόμενο ἦχο κ.ο.κ.

Ἔτσι δέν ὑπάρχει μονοτονία. Κάθε Κυριακή ὕμνοῦμε τόν ἀναστάντα Κύριο μέ ὅλη τή δύναμη τῆς ψυχῆς μας. Μέ τήν ὠραιότητα καί τήν εὐαισθησία τῆς φωνῆς πού μᾶς χάρισε Ἐκεῖνος. Καί μέ τήν ἀρμονία καί τήν ποικιλία τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς, πού εἶναι ἡ γλώσσα τῶν Ἀγγέλων.

Νεφέλη

¹ Δώριο, Λύδιο, Φρύγιο, Μιξολύδιο, Ὑποδῶριο, Ὑπολύδιο, Ὑποφρύγιο, Ὑπομιξολύδιο.

ΜΑΝΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Μάνα μας, Ἐκκλησιά,
στή θαλπωρή σου νιώθω
ἕνα κι ἐγὼ παιδί σου τρισαγαπημένο!
Κοντά σου βρίσκω ὅ,τι ποθῶ!
Καί νιώθω κάθε ἄνθρωπο ἀδελφό!

Κι ὅταν μέ ἀγνή λαχτάρα
δέχομαι ἀπ' τ' ἅγια τοῦ ἱερέα χέρια
πού εὐλαβικά τό Δισκοπότηρο κρατοῦν,
τό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ μας καί τό Αἷμα,
ὦ! τότε νιώθω γύρω μου ἀγγελικά φτερά!
στόν Οὐρανό νά μέ ἀνεβάζουν στοργικά!
Καί πῶς σωπαίνουμε μέ μιᾶς
τοῦ κάθε πειρασμοῦ οἱ σειρήνες!
Ἵπου πρὶν φύτρωνε ἡ δειλία, ὁ διχασμός,
τώρα ἀνθίζουνε ὀλόχρυσες ἐλπίδες!
Ἄπ' τή χαρά μου, τότε, τό σκορπάω παντοῦ
τό φῶς τό Θεῖο πού πῆρα.
Στήν Πύλη τήν ὀρθάνοιχτη τῆς Ἐκκλησιάς
νά γίνουν οἱ πιστοὶ πλημμύρα!
Κ. Α.

ΑΠΟ ΜΙΑ ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΗ*

Σέ μαθητές καί μαθήτριες Γ Λυκείου στό μάθημα τῶν θρησκευτικῶν τέθηκε τό ἐρώτημα: *«Ὅταν ἐκκλησιάζεσαι μέ τή θέλησή σου, μέ ποιά βιώματα φεύγεις ἀπό τή Θεία Λειτουργία;»*
Οἱ μαθητές καί οἱ μαθήτριες ἀπάντησαν (γραπτῶς καί ἀνωνύμως):

Ἵμερος, ἀνάλαφρος,
χαρούμενος.

Μέ τή βεβαιότητα ὅτι ἔκανα
ἕνα καλό στόν ἑαυτό μου.

Ἀποφασισμένη
ν' ἀρχίσω ἀπό τήν ἀρχή.

Χωρίς ἄγχος.
Μέ δύναμη.

Οἱ καλύτερες ὥρες
τῆς ζωῆς μου.

Ξέρω πῶς ὁ Θεός
εἶναι δίπλα μου.

Μέ νόημα
στή ζωή μου.

Μέ χαρά.
Καινούργιος ἄνθρωπος.

Μέ ὑπομονή.
Πιο καθαρός.

Ξαναθυμοῦμαι τό σκοπό μου.

Ἀνακουφισμένη

Δέν μοῦ πᾶει
νά βρῶ.

Ἵτοιμη νά ἀντιμετωπίσω
τά προβλήματα.

Μέ ἐλπίδα
καί αἰσιοδοξία.

Ἀποφασισμένη
νά ξαναπροσπαθήσω
γιά τήν ἀρετή.

Ἐσύ
τί δά ἀπαντοῦσες;

* (27ο Παιδαγωγικό
Συνέδριο
Ἰ. Σ. «Μ. Βασιλείος»)

Πρὸς τή ΝΙΚΗ
Ἀπρίλιος 2014

ΚΥΡΙΑΚΗ
Ἡμέρα Ἀσπρή!

121

ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

27 Απριλίου 2014

Τοῦ Θωμᾶ

Ἰωάν. κ' 19-31

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΨΥΧΩΝ

Κάθε χρόνο τήν πρώτη Κυριακή μετά τό Πάσχα, τήν Κυριακή τοῦ Θωμᾶ, ἡ Ἐκκλησία μας ἐορτάζει «τά Ἐγκαίνια τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ».

Τί ἀραγε σημαίνει ἡ φράση αὐτή καί γιατί ὁ ἐορτασμός γίνεται τῆ συγκεκριμένη Κυριακή καί ὄχι ἄλλη, θά τό καταλάβουμε, ἀφοῦ πρῶτα δοῦμε τό σχετικό εὐαγγελικό ἀνάγνωσμα.

***

Βρισκόμαστε στό βράδυ τῆς ἡμέρας πού ἀναστήθηκε ὁ Χριστός, δηλαδή τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ἐβδομάδας, πού ὀνομάστηκε «Κυριακή» ἀπό τόν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό. Οἱ δέκα μαθητές τοῦ Χριστοῦ εἶναι μαζεμένοι ὅλοι τους στό σπίτι πού συνήθιζαν νά μένουν. Ὁ Ἰούδας ἤδη ἔχει κρεμαστεῖ. Ὁ Θωμᾶς δυστυχῶς ἀπουσιάζει.

Οἱ πόρτες τοῦ οἴκηματος καλά κλεισμένες, σφιχταμπαρωμένες, καί οἱ συγκεντρωμένοι μαθητές μέ

«μεθ' ἡμέρας ὀκτώ... ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς»

τό φόβο ζωγραφισμένο στά πρόσωπά τους λόγω τῶν ἀδιστακτων Ἰουδαίων, αὐτῶν πού εἶχαν σταυρώσει τό λατρευτό τους Διδάσκαλο. Κάτι μηνύματα χαροποιά τοῦς ἔχουν φτάσει ἀπό τό πρωί, ἀπό τίς Μυροφόρες μαθήτριες, ἀλλά αὐτοί δέν τά πολυπίστεψαν.

Καί σέ μιά στιγμή, χωρίς νά ἀκουστεῖ κάποιο μάνταλο, χωρίς νά ἀνοίξει κάποια πόρτα, ὁ Κύριος, νά, ὀλοζώντανος μπροστά τους! Ὁραῖος, φωτεινός, ἀναστημένος! Στέκεται ἀνάμεσά τους...

Τά ἔχασαν οἱ μαθητές. Ἐξεπλάγησαν ἀπ' τό θέαμα.

– Εἰρήνη μαζί σας! ἀκοῦνε τῆ γνώριμη, γλυκιά φωνή Του.

Καί ἀμέσως ἀντικρίζουν τίς πληγωμένες ἀπό τά καρφιά παλάμες Του καί τῆ λογισμένη πλευρά Του.

– «Εἰρήνη ὑμῖν», τοῦς ξαναλέει ὁ Ἀναστάς. Καί ἀμέσως συμπληρώνει:

– Ὅπως ὁ οὐράνιος Πατέρας μου μέ ἔσται-

λε στον κόσμο για τη σωτηρία του, έτσι κι εγώ τώρα σ'α αποστέλλω για το ίδιο έργο.

Και άμέσως φυσά με τό στόμα Του στά πρόσωπά τους, για νά τούς μεταδώσει τήν πνοή τής νέας, οὐράνιας ζωής, δίνοντάς τους συγχρόνως και τήν ἐξουσία τής ἀφέσεως τῶν ἀμαρτιῶν τῶν ἀνθρώπων.

Ὅμως ὁ Θωμᾶς ἔλειπε – τό εἶπαμε ἤδη – ἀπό αὐτή τή συνάθροιση. Κι ὅταν ἀργότερα οἱ συμμαθητές του τόν διαβεβαιώνουν για τήν ἐμφάνιση τοῦ Χριστοῦ ἀνάμεσά τους, ἐκεῖνος δέν τό δέχεται.

– Ἄν δέν δῶ μέ τά μάτια μου και δέν ψηλαφήσω μέ τά χέρια μου τίς πληγές Του, δέν πιστεύω, λέει.

Πέρασε μιά ὀλόκληρη ἐβδομάδα. Και τήν ἄλλη Κυριακή πάλι ὁ Κύριος, μέ τόν ἴδιο τρόπο ἀνάμεσά τους. Τώρα και ὁ Θωμᾶς παρών.

– «Εἰρήνη ὑμῖν». Και ἀμέσως στρέφεται στό Θωμᾶ:

– Φέρε τό χέρι σου, Θωμᾶ, και ἐξέτασε τίς πληγές μου και δές και μέ τά μάτια σου για νά πεισθεῖς. Και μή μένεις στήν ἀπιστία, ἀλλά νά εἶσαι πιστός.

– «Ὁ Κύριός μου και ὁ Θεός μου», ἔσθ εἶσαι, πιστεύω! ὁμολογεῖ μέ φωνή δυνατή ἐκεῖνος.

– Πιστεύεις, ἐπειδή μέ εἶδες, τοῦ ἀποκρίνεται ὁ Κύριος. Μακάριοι, εὐτυχισμένοι και προνομιούχοι εἶναι ἐκεῖνοι πού πιστεύουν χωρίς νά μέ δοῦν (δηλαδή ὄλοι ἐμεῖς).

***

«μεθ' ἡμέρας ὀκτώ... ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς»

Γιατί λοιπόν τή δευτέρα αὐτή Κυριακή

ἐορτάζουμε τά «ἐγκαίνια» τής Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ;

Διότι τώρα ἐπανέρχεται για πρώτη φορά ἡ ἡμέρα πού ἀναστήθηκε ὁ Χριστός, ἡ Κυριακή. Και ἐγκαίνια σημαίνει καθιέρωση τής ἡμέρας αὐτῆς· δηλαδή ὅτι ἀπό ἐδῶ και στό ἐξῆς κάθε ἐπανάληψη

τῆς ἴδιας ἡμέρας, δηλαδή

κάθε Κυριακή, θά

εἶναι για μᾶς ἡ ἴδια

γιορτή, τό ἴδιο πα-

νηγύρι, ἡ ἴδια

χαρά και ἀπό-

λαυση και ἀ-

γαλλίαση μέ τήν

πρώτη Κυριακή.

Ἐπανάληψη τοῦ

Πάσχα.

Κάθε Κυριακή ἕνα

Πάσχα! Αὐτό σημαίνει «ἐ-

γκαίνια» τῆς ἡμέρας τῆς Ἀναστάσεως.

Και κάτι ἄλλο σημαίνει: ὅτι ὄλοι μας

«ἐν-καινιζόμεσθε», δηλαδή γινόμασθε

καινούργιοι. Ὅσοι πηγαίνουν τήν Κυ-

ριακή, κάθε Κυριακή στήν ἐκκλησία, και

δέν ἀπέχουν ὅπως ὁ Θωμᾶς τήν πρώτη

φορά, γίνονται καινούργιοι. Τούς ξεκαι-

νουργώνει ἡ ἀναστάσιμη πνοή τοῦ Χρι-

στοῦ μας, αὐτή πού φύσησε και τότε στά

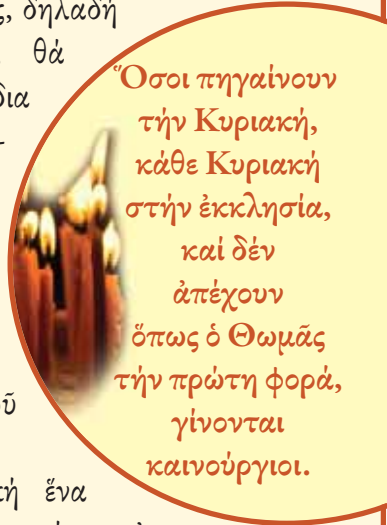
πρόσωπα τῶν μακάριων μαθητῶν Του.

Ἐπὶ αὐτῆς ἔχει μεγαλύτερη εὐτυχία ἀπό αὐτή;

Κάθε Κυριακή μιά ἀνανέωση ψυχῶν και

σωμάτων. Ἐνα ξεκαινούργωμα!

Ποιός εἶναι ὁ πραγματικά ἐξυπνος, για νά μήν τό χάνει;

Ἡ πιό χαρούμενη ἡμέρα

Ἀναμνήσεις
τῶν παιδιάτικων χρόνων

Ἀπό μικρά παιδιά νιώθαμε μιὰ ἀνέκφραστη χαρά σάν ἔφτανε ἡ Κυριακή. Τί ἔδινε σ' αὐτή τή μέρα τό ἀλλιώτικο, τό ξεχωριστό δέν ξέραμε τότε. Πῶς ἔχει καταγραφεί στήν παιδιάτικη μνήμη μας ἡ ἰδιαιτερότητά της δέν τό ἐξετάσαμε ποτέ. Μόνο τό ζούσαμε. Τό παράξενο εἶναι πῶς αὐτή τή γλυκιά ἐμπειρία τή ζοῦμε ἀκόμα, κι ὅσο μεγαλώνουμε ἀρχίζουμε νά καταλαβαίνουμε κάτι ἀπό τά μικρά καί μεγάλα πού ζωγράφιζαν αὐτή τή μέρα μέ ἀναλλοίωτα χρώματα καί σπάνια ὀμορφιά.

Τήν ἀτμόσφαιρα τήν ἐτοίμαζε ἡ μητέρα ἀπό τό Σάββατο μέ τό ξεσίκωμα καί τήν καθαριότητα στό σπίτι, μέ τά ὀλόδροσα λουλούδια στό μικρό ἀνθοδοχεῖο τοῦ σαλονιοῦ, μέ τό τραπεζομάντηλο πού ἄλλαζε γιά τό μεσημεριανό τῆς ἄλλης ἡμέρας.

Μοσχομύριζε τό σπίτι. Ἡ γιαγιά μέ τή μεγαλύτερη ἀδελφή μας, ἔψηναν τό πρόσφορο στήν κουζίνα κι ὅταν κτυποῦσε ἡ καμπάνα θυμιάτιζαν ὅλο τό σπίτι καί σάν περνοῦσαν κοντά μας, σταματοῦσαμε τό παιχνίδι καί κάναμε τό σταυρό μας, ὅπως μᾶς εἶχαν διδάξει... Ἔπειτα συνεχίζαμε τά τρεχάματα καί τίς παιδικές τρέλες μας.

Ἀξέχαστα, ξέγνοιαστα Σαββατόβραδα, ὥσπου νά ξημερώσει ἡ πιό ὀμορφη ἡμέρα τῆς ἐβδομάδας.

Κάποτε μᾶς κακοφαινόταν τό πρωινό ξύπνημα, ὅταν τό μητρικό χέρι μᾶς ἄγγιζε στοργικά στό μέτωπο. Οἱ ἦχοι ὀμως τῆς γλυκόλαλης καμπάνας μᾶς ζωντάνευαν καί γρήγορα ἤμασταν ἔτοιμοι μέ τά γιορτινά μας ροῦχα.

Ἡ μικρή μας ἀδελφούλα στήν ἀγκαλιά τῆς μητέρας κι ἐμεῖς ἢ ἀπό τά χέρια τοῦ πατέρα ἢ δίπλα του. Πόση σιγουριά, πόση ἀγάπη, πόση ἀσφάλεια νιώθαμε! Ὁ μπαμπάς δέν δούλευε τήν Κυριακή, ἦταν ὅλη τήν ἡμέρα μαζί μας, γέμιζε τό σπίτι χαρά.

– Παιδιά μου, μᾶς ἔλεγε, πηγαίνουμε στήν ἐκκλησία νά εὐχαριστήσουμε τόν Θεό γιά τά ἀγαθά πού μᾶς ἔδωσε ὡς τώρα καί νά Τόν παρακαλέσουμε νά μᾶς στείλει τήν εὐλογία Του τήν καινούργια ἐβδομάδα.

Ἔμπαινε πρώτη ἡ μαμά μέ τό μικρό, ἀκολουθοῦσαμε ἐμεῖς, κι ὁ πατέρας ἔπαιρνε ἀπό τό παγκάρι καί μᾶς ἔδινε νά ἀνάψουμε ἕνα κερί ὁ καθένας. Κάποτε σπρωχνόμαστε λίγο νά προλάβουμε πρώτοι. Καλόκαρδος συναγωνισμός! Προσκυνούσαμε τίς εἰκόνες τῶν Ἁγίων καί μᾶς ὀδηγοῦσε ὁ μπαμπάς κάπου μπροστά γιά νά βλέπουμε. Ἐμεῖς κοιτούσαμε τούς μεγάλους καί κάναμε ὅ,τι κι ἐκεῖνοι: Καθόμαστε, σηκωνόμαστε, σταυροκοπιόμαστε... Μόνο πού δέν κατα-

λαβαίναμε πολλά απ' όσα έλεγε ό παπούλης κι έψαλλαν οί ψάλτες. Όστόσο μιά γλυκιά μελωδία πλημμύριζε τ' αυτιά και τήν καρδιά μας.

Μερικές στιγμές στρέψαμε τό κεφάλι μας δεξιά κι άριστερά, μήπως δούμε τόν Χριστό πού εύλογούσε τά παιδιά και μήπως κάποιοι άγγελοι πετούσαν μέσα στό ιερό. Καθώς όμως στεκόμαστε στή σειρά νά κοινωνήσουμε, κάτι νιώθαμε αλλιώς-τικο, πού δέν έκφράζεται.

Έρχόταν ό Χριστός μέσα μας και πλημμυρίζαμε από ευτυχία!

Αυτή ή εύλογία γέμιζε έπειτα και τό σπίτι μας.

***

Όσο μεγάλωνα και άναζητούσα λίγο βαθύτερα νά καταλάβω τί ήταν αυτό πού έκανε τήν Κυριακή τήν πιό ώραία ήμέρα, κατέληγα στό συμπέρασμα πώς είναι πολλά: Δέν έχουμε Σχολείο, δέν έχουμε διάβασμα. Η μητέρα κι ό πατέρας είναι πιό πολύ κοντά μας γιατί δέν εργάζονται, τό σπίτι μας είναι γιορτινό, στό μεσημεριανό τραπέζι είμαστε όλοι. Τό άπόγευμα βρίσκαμε τή συντροφιά μας στή Χριστιανική ομάδα.

Κάπου κάπου έξοικονομούσαμε και λίγη ώρα για βόλει.

Ό πατέρας φρόντιζε νά έχει έτοιμο τήν Κυριακή τό οικογενειακό αυτοκίνητο και όχι σπάνια χωνόμαστε όλοι μέσα και βγαίναμε πιό έξω από τήν πόλη νά χαρούμε τήν όμορφιά τής έλληνικής φύσης και νά παίξουμε. Έπισκεπτόμαστε τά εξαδέλφια μας. Κάποιες φορές πηγαίναμε σέ κάποιο άρρωστο συμμαθητή μας.

***

Όχι μόνο αυτά, σκεπτόμωνα άργότερα... Έχει κι άλλες χαρές ή ζωή κι άλλα θέλητρα και κρύβει πνευματικότερο νόημα ή Κυριακή. Τί κρίμα πού κάποιοι Χριστιανοί δέν τό άποδέχονται και ζούν αυτή τήν ξεχωριστή μέρα μέ

άνια και θλίψη χωρίς νά ανανεώνονται. Δέν συλλαμβάνουν πώς ή άνάπαυλα από τήν εργασία είναι άνάγκη σωματική και ψυχική του άνθρώπου, όπως τήν θέσπισε ό Θεός Δημιουργός, «έξι ήμέρες νά εργάζεσαι και νά κάνεις όλα τά έργα σου, τήν δέ έβδομη ήμέρα νά λατρεύεις τόν Θεό σου» (Έξόδ. κ' 8-9).

Πάνω απ' όλα ή ήμέρα τής Κυριακής νοηματίζεται από τή θεία λατρεία, πού δίνει πνευματική διάσταση στήν πιό λαμπρή ήμέρα τής εβδομάδας κι αφήνει ανεξίτηλες γλυκιές άναμνήσεις στις παιδικές ψυχές, πού τίς συνεχίζουν άργότερα στις δικές τους οικογένειες.

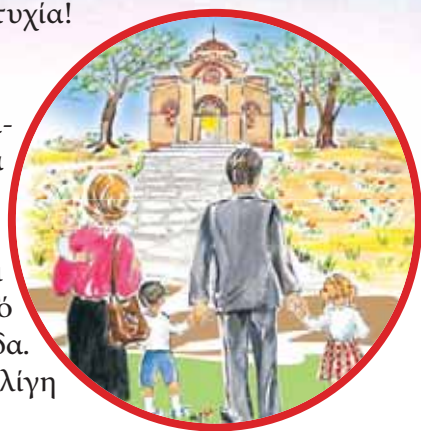
Η συμμετοχή στήν όρθόδοξη λατρεία του Θεού είναι ή πιό ουσιαστική πράξη, πού αγιάζει και ξεχωρίζει τήν Κυριακή ως τήν πιό χαρούμενη ήμέρα!

δ. Χ.

Πρός τή ΝΙΚΗ
Απρίλιος 2014

125

ΚΥΡΙΑΚΗ
Μέρα λαμπρή!

‘Η Κ

«Αὕτη ἡ ἡμέρα
ἦν ἐποίησεν ὁ Κύριος·
ἀγαλλιασώμεθα
καί εὐφρανθῶμεν
ἐν αὐτῇ»
(Ὑμνογραφία
Κυριακῆς τοῦ Πάσχα)

« Ἡ ἡμέρα
τῆς Κυριακῆς
ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ
στή γῆ,
τό χαμόγελο
τῶν ἀγγέλων...»

« Κανένας
δέν ἔχει τό δικαίωμα
νά μᾶς
τήν ἀμφισβητήσῃ,
νά μᾶς τή στερήσῃ,
ὅσο κι ἄν
μᾶς πολεμήσῃ.
Εἶναι δῶρο θεϊκό
γιά μᾶς.»

Κυριακή

Ἡ ἡμέρα τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ ἀπό τόν ξεχωρισμένο ἀπό τούς εἰδωλολάτρες λαό Του ἦταν τό Σάββατο. Αὐτό μέχρι τήν ἀνάστασι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἀγαπητοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, πού ἀπό ἀνείπωτη εὐσπλαχνία κατέβηκε στή γῆ ἀπό τούς οὐρανοῦς, προκρίνοντας τήν ἀνθρώπινη φύση μας, γιά νά μᾶς σώσει ἀπό τό βαρύ φορτίο τῆς ἁμαρτίας τῶν Πρωτοπλάστων.

Ὁ Λυτρωτής μας, ἀφοῦ ἔλαθε γιά μᾶς καί πέθανε πάνω στό Σταυρό, ἀναστήθηκε. Ἀπό ἐκεῖνο τό πρωινό «τῆς μᾶς τῶν σαββάτων», τῆς πρώτης δηλαδή ἡμέρας μετά τό Σάββατο, πού ὁ ἥλιος φώτισε τό ἄδειο Του μνημεῖο στόν κῆπο τοῦ Ἰωσήφ, ξημέρωσε μιά καινούργια ζωή γιά τόν κόσμο. Καί ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς ἦταν ἡ δική Του ἡμέρα, ἡ Κυριακή.

ᾤ, πῶς ἔλαμψε καί λάμπει ἀπό τότε αὐτή ἡ πασίχαρη ἡμέρα! Τόσους αἰῶνες τώρα –ἀπό τότε, πού ἡ Ἐκκλησία κρυμμένη στίς κατακόμβες, βγῆκε στό φῶς ἀπό τά αἵματα τῶν διωγμῶν καί τῶν μαρτύρων τῆς χαρίζοντας τή ζωή, τή χαρά καί τή λύτρωσι σέ ἑκατομμύρια ἀνθρώπων, ὡς σήμερα, πού ἡ σωτήρια φωτιά πού ἔφερε ὁ Κύριος στή γῆ ἐξαπλώνεται ὡς τίς ἄκρες τῆς–, ἡ Κυριακή στάθηκε γιά τούς πιστούς ἡ ξεχωριστή ἡμέρα. Ἀνάπαυλα στόν κα-

θημερινό μόχθο τῆς ἐπίγειας ζωῆς μας, πηγὴ δυνάμεως στόν πνευματικό ἀγώνα τοῦ κάθε χριστιανοῦ, δίδει νόημα καί βάθος στήν ὑπαρξή μας.

Ἡ ἡμέρα τῆς Κυριακῆς ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ στή γῆ, τό χαμόγελο τῶν ἀγγέλων, ἡ ὑπόσχεσι γιά τόν καλύτερο κόσμο πού ἔρχεται, γιά τήν τελική νίκη πάνω στό κακό, στόν πόνο, στό θάνατο.

ᾤ, ἡ Κυριακή! χωρίς αὐτή θά μέναν βουβά τά σήμαντρα τῆς χαρᾶς, θά κόβονταν τά φτερά τῆς ἐλπίδας. ᾤ, ἡ Κυριακή, ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου μας καί ἡ δική μας ἡμέρα! Κανένας δέν ἔχει τό δικαίωμα νά μᾶς τήν ἀμφισβητήσει, νά μᾶς τή στερήσει, ὅσο κι ἂν μᾶς πολεμήσει. Εἶναι δῶρο θεϊκό γιά μᾶς. Λικνίζει τούς μεγάλους μας πόθους γιά εἰρήνη, γιά ἀγνότητα, γιά δικαιοσύνη, γιά ἀγάπη.

ᾤ, ἡ Κυριακή, πόσα δέν τῆς χρωστᾶμε καί πόσα δέν μᾶς ὑπόσχεται ἀκόμα! Ἡ λαχτάρα τῆς δέν συνηθίζεται, ἡ νοσταλγία τῆς δέν κοιμᾶται, ἡ λάμψη τῆς δέν θαμπώνει ἀπό κανένα σύννεφο. Τό κρύσταλλο τῆς καμπάνας τῆς ἀντιλαλεῖ πονετικό καί ἐγερτήριο καί ἐνθουσιαστικό καί τραγουδάει τόν παιάνα ἑνός κόσμου ἄφθαρτου καί ποθητοῦ καί μᾶς ζωῆς τρισμέγιστης, πού δέν μπορεῖ νοῦς νά χωρέσει καί ὕμνος νά ὑψωθεῖ ὡς αὐτή.

ᾤ, ἡ Κυριακή, ἡ πανευφρόσυνη ἡμέρα καί τῆς χαρᾶς ἡ ποιήτρια!

Λ.

έφηβικό διήγημα

«ΑΛΗΘΩΣ ΑΝΕΣΤΗ»

Δέν ήταν λίγες οι φορές πού άνηφορίζαμε μέ τό αύτοκίνητο ώς τό Μοναστήρι τής Παναγιας. Θές ή όμορφη διαδρομή, θές ή θαυματουργή εικόνα τής Θεοτόκου, θές ό άγιος Ήγούμενος ό πατήρ Διονύσιος, όλα μαζί μās ξεσήκωναν συχνά πυκνά. Έμπαινε τότε πρώτος στό τιμόνι ό ξάδελφός μου ό Μάρκος, τεταρτοετής στή Φαρμακευτική. Δίπλα του καθόταν πάντα ό άδελφός μου ό Άντώνης, τριτοετής στή Νομική, και πίσω έγώ, σάν μικρότερος τής Β΄ Λυκείου, μ΄ ένα σωρό τσάντες, τσαντάκια και σακούλια γύρω μου, φορτώματα και τάματα και πρόσφορα τών μανάδων μας.

— Νά μήν τρέχετε στό δρόμο!

— Νά μή χαζεύετε!
— Προσοχή, μή σπάσει τό μπουκάλι μέ τό νάμα!

— Νά φέρετε πίσω τίς πετσέτες πού έχουμε τυλιγμένα τά πρόσφορα!

— Νά πείτε στόν Ήγούμενο τά προσκυνήματά μας!

— Νά ανάψετε και μία λαμπάδα για τον παππού, πού `ναι στό κρεβάτι!

— Νά μή σās πιάσει ή νύχτα στήν επιστροφή!

Άπορω πραγματικά! Ποτέ ως τώρα δέν ξέχασαν καμία νουθεσία. Τίς ίδιες πάντα! Και μέ τήν ίδια σειρά! Άπορω!

Μόνο πού φέτος σκοπίμως παραλείψανε τήν τελευταία. Γιατί φέτος, καθώς ξεκινήσαμε Μεγάλη Τετάρτη μεσημέρι, ξέραν

πώς θά γυρνούσαμε ἀνήμερα τό Πάσχα κατά τό μεσημεράκι.

***

Ἡ μακρά πορεία τοῦ Πάθους ἔφτανε στό τέλος της. Ἐμεῖς νύχτα καί μέρα στίς Ἀκολουθίες. Ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα, ὁ ἱερός Νιπτήρας, ἡ ἀγωνία στή Γεθσημανῆ, ὁ ἐμπαιγμός, ἡ ἀνάκριση κι ὁ χλευασμός τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ μπροστά στόν Πιλάτο, ἡ φρικτή Σταύρωση. Κι ὕστερα ἡ Ἀποκαθήλωση, ὁ Ἐπιτάφιος θρῆνος.

Τίς νύχτες, μέσα στά σκοτεινά δρομάκια τοῦ Μοναστηριοῦ, νόμιζα πώς θά συναντοῦσα τούς φοβισμένους μαθητές τοῦ Χριστοῦ, τούς Ρωμαίους στρατιῶτες, τούς φανατισμένους Φαρισαίους.

Βέβαια ὅ,τι ἄξιζε περισσότερο ἦταν τό θρηνητικό ψάλσιμο τοῦ πατρός Μακαρίου καί φυσικά τό φωτεινό πρόσωπο τοῦ Ἠγουμένου. Ὁ ἅγιος Γέροντας κάτωχρος ὅσο διαρκοῦσε τό Πάθος τοῦ Κυρίου, λιγόλογος μά γλυκύς, ζοῦσε σέ ἕναν ἄλλο κόσμο, σ' ἄλλο χρόνο, ἢ μᾶλλον ἔξω ἀπό τόπους καί χρόνους.

Τή νύχτα τῆς Ἀνάστασης χώθηκα κι ἐγώ στό ψαλτήρι, ἀλλά σέ τέτοια θέση πού νά βλέπω ἴσια μέσα στό ἱερό. Πίστευα ὅτι ἔτσι θά ἔβλεπα πιό ζωντανό τό φῶς τῆς Νίκης.

***

— Χριστός Ἀνέστη, παιδιά!

— Ἀληθῶς Ἀνέστη, Γέροντα, τήν εὐχή σας! σκύψαμε καί πήραμε τήν εὐχή του πρωί μετά τόν Ἑσπερινό τῆς Ἀγάπης.

— Ξέρετε, μωρέ, τί σημαίνει «Ἀληθῶς Ἀνέστη»;

— Ὅτι ὁ Χριστός ἀναστήθηκε πραγματικά, βιάστηκε νά ἀπαντήσει ὁ ἀδελφός μου ὡς ὑποψήφιος δικηγόρος.

Τόν κοίταξε ἴσια στά μάτια ὁ Ἠγούμενος μέ τό διαπεραστικό βλέμμα του. Σάν νά μήν τόν ικανοποίησε ἡ ἀπάντηση.

— Πᾶμε ἐκεῖ στό χαγιάτι νά σᾶς πῶ,

εἶπε ἀποφασιστικά καί προχώρησε μέ βῆμα νεανικό.

Προχωρήσαμε. Καθίσαμε στό χαγιάτι πίσω ἀπό τή νότια πλευρά τῶν κελιῶν. Μπροστά μας πέρα ἀπό τούς λαχανόκηπους καί τίς ἀποθήκες τῆς Μονῆς, χαμηλά ἀπλωνόταν ἡ γαλανή θάλασσα. Καιρό εἶχα νά νιώσω τέτοια ἡρεμία καί νά δῶ τέτοια ὀμορφιά. Μῆνες μπλεγμένος μέσα σέ βιβλία, σχολεῖα καί φροντιστήρια, ξέχασα πῶς εἶναι ἡ φύση.

— «Ἀληθῶς Ἀνέστη» σημαίνει, ἔπιασε τό λόγο ὁ Ἠγούμενος, πώς πάει, πέθανε κείνος ὁ Διονύσιος, πέθανε ὁ Μάρκος, ὁ Ἀντώνης, ὁ Γιάννης πού ξέρατε.

Εἶπε τά ὀνόματά μας μέ νόημα.

— Πέθαναν, τ' ἀκοῦτε; Καί τώρα ζοῦν νεοὶ ἄνθρωποι, ἀλλιώτικοι, χαρούμενοι, πνευματοκίνητοι. «Ἀληθῶς Ἀνέστη» σημαίνει ὅτι καταργήθηκε ὁ θάνατος, ἡ φθορά, πού πάει νά πεῖ ὅτι καταργήθηκε κι ὁ χρόνος, ἀφοῦ ὁ χρόνος τή φθορά μετράει.

Δυσκολευόμουν, ἀλήθεια, νά ἀκολουθήσω τή σκέψη του, νά καταλάβω τά νοήματα. Μέ ἔπειθε ὅμως ὁ τρόπος καί τό φωτεινό βλέμμα του, ἡ ἀγιοσύνη πού ἀπέπνεε. Μέσα μου ἔλεγα: «Ἀληθῶς Ἀνέστη» σημαίνει ὅτι μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νά γίνει ἅγιος.

— Δέ μοῦ λές, Γιάννη—στράφηκε ἀπὸ τομα σέ μένα καί σάν νά διάβαζε τή σκέψη μου ρώτησε— πῶς ἀγιάζει ὁ ἄνθρωπος;

— ...

— Ὅταν ἀγιάζει μέ τό Χριστός Ἀνέστη τήν κάθε του στιγμή μέσα στό χρόνο.

— Μά, Γέροντα, ἐπενέβη καί πάλι ὁ δικηγόρος ὁ Ἀντώνης, εἶπατε ὅτι χρόνος δέν ὑπάρχει.

— Ἔτσι καταργεῖται, βρέ παιδί μου, ὁ χρόνος. Κάθε στιγμή, ὅταν τήν ἀγιάζουμε μέ τήν Ἀνάσταση, ὅταν ζοῦμε ἀναστημένοι, γίνε-

ται ένα μέ τό άφθαρτο παρόν τοῦ Θεοῦ. Τά λεπτά, οἱ ὥρες, οἱ μέρες πού δίνουμε στόν Θεό, μετριοῦνται ὄχι μέ τά ρολόγια τῆς γῆς, ἀλλά μέ τό ρολόι τοῦ οὐρανοῦ. Ὅπως ἡ Κυριακή, νά ποῦμε.

— Ὅπως ἡ Κυριακή; ἐπανέλαβε μέ ἀπορία ὁ Μάρκος.

— Μάλιστα, παιδιά μου. Ἀπό τήν Κυριακή ἐκείνου τοῦ πρώτου Πάσχα κι ἐπειτα ὅλες οἱ Κυριακές εἶναι Ἀνάσταση. Εἶναι κομμάτι τοῦ αἰωνίου παρόντος.

— Καί πῶς τό βιώνει κανεῖς αὐτό, Γέροντα; ρώτησα δειλά.

— Νά σοῦ πῶ, Γιάννη· πήγες χθές βράδυ Ἐκκλησία;

— Ἐ, βέβαια, Ἀνάσταση καί νά μήν πάω;

— Κάθε Κυριακή εἶναι Ἀνάσταση, ὅλα τά τροπάρια ἀναστάσιμα εἶναι. Νά, πάρε κι αὐτό τό βιβλιαράκι γιά νά παρακολουθεῖς.

Ἔβγαλε ἀπό τή τσέπη του ἕνα φθαρμένο ἀπό τή χρήση ἐγκόλπιο τοῦ Ὅρθρου καί μοῦ τό ἔδωσε. Ἀνασηκώθηκα ἐλαφρά, ἔσκυψα καί τοῦ φίλησα τό χέρι.

— Βοήθησες καί τόν πατέρα Μακάριο στό ψαλτήρι χθές καί τόν πατέρα Ἀμβρόσιο στά πρόσφορα.

Ὅλα τά ἤξερε, ὅλα τά εἶχε δεῖ. Ἐγνεψα καταφατικά.

— Νά λοιπόν, αὐτό εἶναι! Βοηθᾶς τόν ἀδελφό, δανεῖζεις στόν Χριστό. Ἄνοιξε τό νοῦ σου, ἄνοιξε τήν καρδιά σου καί δώσου στά ἔργα τοῦ Θεοῦ τήν Κυριακή. Βοήθα γύρω σου, ὅπου μπορεῖς. Ἐτσι ἀγιάζεις τό χρόνο σου.

Σταμάτησε. Μᾶς κοίταξε τρυφερά.

Χαμήλωσε τό βλέμμα καί ρώτησε:

— Καί τώρα τί κάνετε ἐδῶ πέρα;

— Ἀκοῦμε τά λόγια τοῦ Θεοῦ, ἀπ' τ' ἅγιο στόμα σας, πετάχτηκε αὐθόρμητα ὁ Ἀντώνης.

— Ἐ, λοιπόν, ἀφοῦ σᾶς ἀρέσουν τά λόγια τοῦ Θεοῦ, τίς Κυριακές πού εἶναι Ἀνάσταση νά ἀνοίγετε στό Εὐαγγέλιο καί νά μελετᾶτε, νά φωτίζεται ὁ νοῦς σας, νά ἀγιάζεται. Ὅχι ὄλο μαθήματα καί μαθήματα καί μόνο μαθήματα. Χρειάζεται καί ἡ ψυχὴ τροφή.

Οἱ δυό φοιτητές γύρισαν καί μέ κοίταξαν. Ἐπρεπε νά ρωτήσω κεῖνο πού μέ βασιάνιζε καιρό καί γινόταν ἀφορμὴ γιά καβγάδες στό σπίτι μέ τή μάνα μου.

— Γέροντα, ἐγὼ δέν πάω κάθε Κυριακή στήν Ἐκκλησία, γιατί ἔχω φροντιστήριο τό πρωί.

— Τί φροντίζεις δηλαδή; ρώτησε μέ στιβαρὴ κι ἀπότομη φωνή.

— Φροντιστήριο, Γέροντα, μάθημα.

— Ναί, τί φροντίζεις δηλαδή; ἐπανέλαβε μέ νόημα χωρίς νά μέ κοιτάζει.

— ...

— Τήν ψυχὴ σου τή φροντίζεις; Ποτέ, Γιάννη, μή χάσεις Θεία Λειτουργία τήν Κυριακή. Ὅλα τά ἄλλα μετά, ἂν εἶναι δά καί τόσο μεγάλῃ ἀνάγκῃ. Ποτέ μή χάσεις τή Θεία Λειτουργία! Εἶναι Ἀνάσταση, εἶναι «Ἀληθῶς Ἀνέστη», εἶναι ζωὴ, εἶναι τό Φροντιστήριο τοῦ Θεοῦ. Τό πιστεύεις;

— Τό πιστεύω! εἶπα μέ δύναμη κι ἔνωσα τήν πλάκα πού μέ βάραινε νά σηκῶνεται. Ἐνίωσα «Ἀληθῶς Ἀνέστη».

I.N.

Τὴν Κυριακὴ
τό πρωί
τελοῦνται στόν Ἱερό Ναό:
● ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ὅρθρου,
μέ τά κυρίως
ἀναστάσιμα τροπάρια καί τό
ἑωθινό Εὐαγγέλιο καί
● ἡ Θεία Λειτουργία,
πού εἶναι ἡ καθαυτὴ
λατρεία τοῦ Θεοῦ.

Ἔσεῖς κι ἐγώ

● Ἀγαπητό «Πρός τή Νίκη»,

Ἄν καί πάνε κοντά εἴκοσι χρόνια πού τελείωσα τό Λύκειο, εἶμαι φανατικός ἀναγνώστης καί ἔνθερμος συμπαράστατης τοῦ ἀγώνα τοῦ καλοῦ πού δίνετε. Τόν «σπόρο» τοῦ Περιοδικοῦ, μοῦ τόν πέταξε ἡ μητέρα μου, ὅταν ἦμουν μικρός, χωρίς νά ὑπάρξει ἄμεσο ἀποτέλεσμα. Ὅμως ἀνασκαλίζοντας τήν βιβλιοθήκη μου πάντα ἔβλεπα ἕνα παλιό τόμο τοῦ «ΠτΝ» νά ὑπάρχει. Τό 2007 περνώντας ἀπό ἕνα βιβλιοπωλεῖο «Ο ΣΩΤΗΡ» μπήκα μέσα καί τό πρῶτο πού μοῦ κέντρισε τό ἐνδιαφέρον ἦταν τό τελευταῖο τεύχος τοῦ «ΠτΝ». Ἀπό τότε σχεδόν ἀνελλιπῶς ἀγοράζω 3-4 τεύχη, γιά μένα καί γιά τούς γύρω μου, καθώς καί τή «ΔΡΑΣΗ ΜΑΣ». Κάθε τεύχος, κάθε σελίδα μέ συγκινεῖ καί μοῦ ἐμβαθύνει τήν πίστη πρὸς τόν Κύριο καί τούς Ἁγίους του. Πιστεύω πῶς τό ἔργο σας εἶναι τόσο ψυχοφέλιμο πού θεωρῶ χρέος μου νά διαλαλῶ τήν παρουσία του Περιοδικοῦ ὅπου μπορῶ. Εὐχῆς ἔργο θά ἦταν τό Κράτος νά μοίραζε τό «ΠτΝ» καί τή «Δράση» σέ ὅλα τά σχολεῖα καί Πανεπιστήμια δωρεάν, ἀλλά φεῦ, ἡ ἀποχριστιανοποίηση καί ἡ δόλια «πολυπολιτισμικότητα» εἶναι ὡς φαίνεται μεγαλύτερη προτεραιότητα τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας (πρῶν «Ἐθνικῆς»).

Σᾶς εὐχαριστῶ πού ὑπάρχετε καί συνεχίζετε τόν ἀγώνα σας. Κρατᾶτε ψηλά τήν σημαία τῆς Ὁρθοδοξίας καί τοῦ Ἔθνους.

Ὁ Θεός νά σᾶς δίνει ὅ,τι καλό.
Χ., Πειραιάς

Ἀξιότιμη κύριε, ἐσεῖς πού χαράξατε τίς παραπάνω γραμμές πόσες ἀλήθειες τονίζετε! Καί τό πιό σημαντικό, ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ ἐφήβου πού στήν ἀρχὴ μπορεῖ νά φαίνεται ἀδιάφορη στά πνευματικά, ἀργότερα δέ,

ἴσως, ἀντιδραστικὴ καί ἐπαναστατικὴ, μετὰ τίς περιπλανήσεις τῆς ἐπιζητεῖ τήν ἀγκαλιά τοῦ Θεοῦ καί τίς ἀλήθειες τοῦ Νόμου Του. Αὐτό τό καταστάλαγμα τῆς πείρας σας, πού αὐτόκλητος καταθέτετε, εἶναι τόσο ἐνισχυτικό γιά ὅσους ἔχουν καθήκον ἀγωγῆς τῶν νέων, ἀλλά καί γιά κάθε νέο πού θέλει «νά δει γιά νά πιστέψει». Καί μακάρι νά μὴν εἶναι μακρὺς ὁ χρόνος τῆς ἐπιστροφῆς στήν ἀγκαλιά τοῦ Θεοῦ, τήν Ἐκκλησία. Εὐχαριστοῦμε γιά τήν ἀγάπη καί τήν ἐκτίμησή σας πρὸς τὰ Ὁρθόδοξα Χριστιανικά Περιοδικὰ «Πρὸς τή Νίκη» καί «Ἡ Δράση μας». Ὁ Θεός νά σᾶς εὐλογεῖ.

● Ἀγαπητό Περιοδικό «Πρός τή Νίκη»,

Εἴμαστε συνδρομητές. Μὲ τήν παρούσα ἐπιστολή θά θέλαμε νά ἐντάξετε ὡς συνδρομητές τὰ δύο βαφτιστήρια μας, ὥστε νά διαβάζουν τό Λόγο τοῦ Θεοῦ καί νά ἐμπνέονται ἀπ' Αὐτόν στόν πνευματικό τους ἀγώνα!! Ὑπόχρεοι γιά τή συνδρομὴ τους κάθε χρόνο θά εἴμαστε ἐμεῖς ὡς ἐλάχιστο πού θά μπορούσαμε νά τοὺς προσφέρουμε γιά τή χριστιανικὴ τους διαπαιδαγώγηση...

Σᾶς εὐχαριστοῦμε πολὺ!!!

Σ.Ν., Θεσσαλονίκη

Πολύ συγκινητικὴ, κ. Σ.Ν., ἡ ἐνέργειά σας αὐτή, πού φανερῶνει τή συναίσθηση τῆς εὐθύνης σας, ὡς ἀναδόχου. Ἀσφαλῶς τὰ βαφτιστήρια μας θά αἰσθανθοῦν τό στοργικό ἐνδιαφέρον σας, πού ἀποβλέπει στήν ἀσφαλῆ θεμελίωση τῆς ζωῆς τους πάνω στό ἀρραγές θεμέλιο τῆς χριστιανικῆς πίστεως, καί θά ἀνταποκριθοῦν εὐγνώμονα.

● Ἀγαπητό «Πρός τή Νίκη»,

Σᾶς ἀποστέλλω 2 πραγματικὲς ἱστορίες τῶν ὁποίων ἔτυχα αὐτόπτης μάρτυρας. Σᾶς παρακαλῶ, ἂν κρίνετε καί θεωρεῖτε πῶς εἶναι κατάλληλες καί ἀξίζουσιν, νά δημοσιευτοῦν ὥστε νά τίς διαβάσουν οἱ ἀναγνώστες σας «πρὸς δόξαν Θεοῦ».

Σᾶς εὐχαριστῶ! Φίλη ἀναγνώστρια

Πολύ ἐνδιαφέρουσες καί οἱ δύο «πραγματικὲς ἱστορίες» πού στείλατε καί πού δείχνουν τήν Πρόνοια τοῦ Θεοῦ μέχρι καί τῶν λεπτομερειῶν τῆς ζωῆς. Ὁ Κύριός μας δέν εἶπε «καί αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν ἠριθμημένα εἰσίν»; Καί τί ὠραῖο αὐτό πού γράψατε –σὴν ἱστορία κοπῆς τῆς βασιλόπτας στό Σχολεῖο–: Ὁ Ν. δέν ξέχασε τόν Χριστό καί ὁ Χριστός δέν ξέχασε τόν Ν. Τό «Πρός τή Νίκη» σᾶς εὐχαριστεῖ καί ἐν καιρῷ θά ἀξιοποιηθεῖ ὅ,τι κριθεῖ.

Πρὸς τή ΝΙΚΗ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΑΝΤΟΡΙΝΗΣ

A-3, B-2, Γ-5, Δ-4, E-6, ΣΤ-1.

ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΚΥΡΙΑΚΗ;

1. ΑΝΑΣΤΑΣΗ, 2. ΧΑΡΑ, 3. ΕΥΛΟΓΙΑ,
4. ΑΓΙΑΣΜΟΣ, 5. ΛΑΜΠΡΗ, 6. ΑΡΓΙΑ.

ΕΙΚΟΝΟΛΕΞΟ

Καθένας ἀπὸ λόγου του πρέπει νά λογαριάζει τῶν ἄλλων τὰ σφάλματα νά μὴν καταδικάζει.

Λ
Υ
Σ
Ε
Ι
Σ

Πρὸς τή ΝΙΚΗ
Ἀπρίλιος 2014

131

«Μήν ξεριζώσουμε τήν πίστι μας»

Τόν είδαμε πió συλλογισμένο από άλλοτε νά μπαίνει στήν τάξη. "Όλοι τόν αγαπούσαμε καί τόν σεβόμαστε τόν σοφό μας δάσκαλο, τόν κ. Πετριδη. Φιλοσοφία μᾶς ἔκανε. Τόν εἶχαμε ἐπιλέξει στό μάθημα αὐτό τῆς κατεύθυνσης. Καί μᾶς κέρδιζε ὅλους. Μιλοῦσε κατ' εὐθειάν στήν ψυχή μας, γιατί μᾶς ἔδινε, ὅταν μᾶς μιλοῦσε, κομμάτια ἀπό τήν καρδιά του.

Ἀμερόληπτος στίς κρίσεις του, αὐθεντικός στίς ἀπαντήσεις του, ἐμβάθυνε στίς αἰτίες τῶν γεγονότων καί μᾶς ἔπειθε γιά τήν ἀλήθεια.

Σήμερα ξεκίνησε τό μάθημα.

— Παιδιά, ἔνα «γιατί;» πλανιέται στή σκέψη μου ἀπό χθές βράδυ. "Ἐνα «γιατί;» στόν τελευταῖο ἐκκλησιασμό κάποιιοι συμμαθητές σας δέν σεβάστηκαν τό χώρο τῆς Ἐκκλησίας. "Ἐκαναν ἀσεϊσμούς καί πειράγματα ἀπαράδεκτα. Δέν τό βαστάει ἡ καρδιά μου. Νά ἀρνοῦνται τόν Χριστό βαπτισμένα ἑλληνόπουλα, καί νά ἀποδέχονται τόν Χριστό μαθητές πού γαλουχήθηκαν μέ διδασκαλία ἀθειοτική...

"Ἐβαλε μετά τά γυαλιά του. "Ἄνοιξε ἔνα ἀπόκομμα ἀπό τή ρωσική ἐφημερίδα «Ἰσβέστια». Καί πρίν μᾶς διαβάσει, μᾶς ἀγκάλιασε ὁ-

Ἄλους μέ τή ματιά του καί μᾶς εἶπε: — Μέ ξέρετε καλά, φανατικός θρησκός δέν εἶμαι, ἀλλά τήν ἀλήθεια πάντα θά τή λέω στό μάθημα τῆς Φιλοσοφίας.

Στίς ἀρχές τοῦ 20οῦ αἰῶνα φύσηξε ἄνεμος ἀθείας στή Ρωσία ἰσχυρός. Τό 1926 ὁ ὑπουργός Παιδείας Λουνατσάρσκυ διεκήρυξε: «Μισοῦμε τό Χριστιανισμό καί τοὺς Χριστιανούς. Κάτω ἡ ἀγάπη πρὸς τόν πλησίον». Τό 1947 τό ἐπιτελεῖο τῶν «Ρωσικῶν ἀθειοτικῶν νεολαιῶν» μέ ἕνα ἄρθρο τοῦ δεκαλόγου του παρήγγειλε σέ κάθε μαθητή: «Κάμε ὅ,τι μπορείς γιά νά πείσεις τοὺς φίλους σου νά μήν πηγαίνουν στήν Ἐκκλησία». Βέβαια, παιδιά, ἐλάχιστα ἐκκλησίες εἶχαν ἀπομείνει τότε. Γιατί στά χρόνια τῶν μεγάλων διωγμῶν πάνω ἀπό 90.000 ἐκκλησίες γκρεμίστηκαν ἢ σφραγίστηκαν στή Σοβιετική Ἑνωση. Στή Μόσχα μέ τά 6 ἑκατομμύρια ἀνθρώπων λειτουργοῦσαν μόνο 6 ναοί.

Πόλεμος κρυφός ἀλλά καί πόλεμος φανερός εἶχε κηρυχθεῖ ἐνάντια στή θρησκεία. Στούς μαθητές ἀπό 6 ἕως 18 ἐτῶν ἀπαγορευόταν ὁ ἐκκλησιασμός. Πόσοι ἀπό αὐτοὺς δέν ξεγέλασαν τοὺς φρουρούς τοῦ κόμματος καί φορώντας ροῦχα μεγάλων ἔμπαιναν μέ σκυμμένο τό κεφάλι ἀπαρτήρητοι στό ναό! Καί μέσα στό Ναό τί μυσταγωγία καί ἡρεμία ἐπι-

κρατούσε! Ο Άμερικανός καθηγητής του Χάρβαρντ Χάρολντ Μπέρμπαν, πού βρέθηκε σέ Κυριακάτικη θεία Λειτουργία ημέρα Πεντηκοστής στήν Άγία Τριάδα του Λένινγκραντ, περιγράφει συγκλονισμένος ότι «12.000 πιστοί έκστατικοί προσεύχονταν. Αίσθανόσουν ότι βρίσκεσαι καί σύ μαζί τους σέ ούράνιο κόσμο. Ο εκκλησιασμός εἶναι ἡ μοναδική εὐκαιρία πνευματικῆς καλλιέργειας τοῦ διωκόμενου πιστοῦ λαοῦ τῆς Ρωσίας». Ὅχι μόνο τοῦ λαοῦ τῶν μεγάλων, ἀλλά καί τῶν νέων. Πολλοί ἀπό αὐτούς τολμοῦσαν μέ κίνδυνο τῆς ζωῆς τους καί ἐδήλωναν τά πιστεύω τους, ὅπως συνέβη μέ μιά μαθήτρια ἀπό τήν Οὐκρανία. Ὅταν τήν ρώτησαν γιατί δέν ἤρθε στήν ἀθεϊστική ὁμιλία, δικαιολόγησε τήν ἀπουσία της μέ τή γενναία ἀπάντηση: «Πῆγα στήν Ἐκκλησία, γιατί ἐκείνη τήν ὥρα γινόταν στό Ναό Θεία Λειτουργία».

Καί ὁ ξένος παρατηρητής Χρυσόστομος Ντάμ σέ ἔρευνα πού ἔκανε τήν ἐποχή ἐκείνη κατέγραψε ὅτι «παρά τή συστηματική προπαγάνδα καί τίς αὐστηρές τιμωρίες, οἱ σημερινοί νέοι τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως, ἐπισκέπτονται τίς ἐκκλησίες καί παρακολουθοῦν τή Θεία Λειτουργία. Ζοῦν σέ μιά ἄλλη ἀνώτερη ἀτμόσφαιρα...». Αὐτή ἡ ἐμπειρία ἔφερνε θαυμαστές ἀλλοιώσεις. Ὁ μαρτυρικός ἱερέας Δημήτριος Ντοῦτκο καταθέτει στό βιβλίο του Ἡ Ἐλπίδα μας, τήν κατάπληξη μιᾶς μάνας γιά τό νέο παιδί της, πού προηγουμένως ἔπινε καί ἀσώτευε καί ξαφνικά ἄλλαξε. Ὅταν ἡ ἴδια τό ρώτησε: «Πές μου, ἀγόρι μου, τί σοῦ συμβαίνει κι ἔγινες τόσο καλός;» ἐκεῖνος ἀπάντησε: «Μαμά, βρῆκα τήν πίστη στό Θεό. Πηγαίνω στήν Ἐκκλησία». Αὐτό τό γεγονός ὁδήγησε καί τήν ἀδιάφορη μητέρα του νά ἔρθει καί αὐτή στήν Ἐκκλησία. Καί συνεχίζει ἀλλοῦ ὁ π. Δημήτριος καί λέει: «Ἐνῶ εἶναι βαθιά ποτισμένα τά παιδιά μας μέ ἄθεο πνεῦμα, ξαφνικά δείχνουν ἐνδιαφέρον γιά τήν θρησκεία σέ τέτοιο σημεῖο πού οἱ ἄθεοι ἄρχισαν νά σημαίνουν συναγεράμω».

Ἔτσι μόνο μπορεῖ νά ἐξηγηθεῖ καί τό γεγονός ὅτι ὅταν πῆγαιναν ἐπίσκεψη τοῦς μαθητές στό Ἀθεϊστικό Μουσεῖο στό Λένινγκραντ, ὅλοι ἔτρεχαν καί ἔκαναν οὐρά μπροστά ἀπό τίς προθήκες πού εἶχαν ἐκτεθειμένες τίς θρησκευτικές εἰκόνες, γιά νά τίς προσκυνήσουν καί νά τίς θαυμάσουν. Καί ἔτσι ἀναγκάστηκαν νά κλείσουν τό Μουσεῖο, γιά νά μήν ἀναζωπυρώνεται τό θρησκευτικό συναίσθημα τῶν νέων.

Ἀξίζει ἐδῶ, παιδιά, νά σᾶς ἀναφέρω καί τή μικρή ἡρωίδα Ρωσίδα Αἴντα Σκριπνίκοβα, δύο χρόνια μεγαλύτερη ἀπό σᾶς – 19 χρονῶν ἦταν. Τέσσερις φορές τή συνέλαβαν μέ τήν κατηγορία ὅτι «ἐφαρμόζει τό Χριστιανισμό στήν πράξη». Τήν παραμονή τῆς Πρωτοχρονιάς τοῦ ἔτους 1961 μοίραζε στούς δρόμους εὐχετηρίες κάρτες μέ δικά της ποιήματα καί μέ εὐχή «Ζητάτε τόν Θεό, ὅσο ὑπάρχει ἀκόμα καιρός».

Ὅσο λοιπόν πολεμοῦσαν στή Ρωσία τή θρησκεία, τόσο καί ἔχχαναν τό παιχνίδι. Γιατί ἡ πίστη στό Θεό εἶναι δοσμένη ἀπό τόν ἴδιο σέ κάθε ἄνθρωπο. Καί ὅσο τήν πολεμᾶς, τόσο τήν προκαλεῖς νά ἀνθίσει.

Τήν ὥρα ἐκείνη διέκοψε μέ θαυμασμό τόν καθηγητή ὁ Βλαδίμηρος, μαθητής μέ καταγωγή ἀπό τή Ρωσία, λέγοντας:

– Κύριε, πρώτη φορά ἀκούω τέτοιες ἀποκαλύψεις. Ποτέ μου δέν πίστευα ὅτι ἡ χώρα μου κρύβει τέτοιες ἱστορίες.

Ξαφνικά χτύπησε τό κουδούνι. Ὁ κ. Πετρίδης δεσμεύτηκε νά συνεχίσει στό ἐπόμενο μάθημα.

Ἐλπδοφόρος

Θά έρθω στίς 10.30!

“Οχι μόνο τό κατάλαβα μόνος μου αλλά πές πές, στό σπίτι οί γονεΐς μου, στό σχολείο οί καθηγητές, τό εΐχα πλέον έμπεδώσει. Ή φετινή χρονιά εΐναι ή πιό σημαντική, ή πιό κρίσιμη τής μαθητικής μου ζωής.

Γ΄ Λυκείου... καί πρέπει νά τά δώσω όλα. Αύτή τή συμφωνία έκανα μέ τόν έαυτό μου, πού δέ φημιζόταν γιά ιδιαίτερη έπιμέλεια τά προηγούμενα χρόνια. “Ελεγε καί ξανάλεγε ή μητέρα μου: Παναγιώτη, δέ φτάνει ή έξυπνάδα σου. Πρέπει, παιδί μου, νά σε ξέρουν καλά καί τά βιβλία σου. Θέλει στρώσιμο, δουλειά τό Λύκειο, γιά νά έχεις έπιτυχία στό Πανεπιστήμιο.

— Ναί, μάνα, δίκιο έχεις, αλλά τό πολύ διάβασμα μέ άρρωσταΐνει, έλεγα γελώντας. Άνεβάζω πυρετό...

Αύτά ώς τόν περασμένο Αύγουστο, πού άρχισαν τά έντατικά μαθήματα στό Φροντιστήριο. Κι από τό Σεπτέμβριο πού μπήκαμε στην τελική εύθεια, όλοι εΐδαν μέ άπορία έναν άλλο Παναγιώτη.

Βλέποντας τή θυσία του πατέρα μου, γιά νά μου εξασφαλίσει ένα καλό φροντιστήριο παρά τήν οικονομική στενότητα καί τίς πολλές άνάγκες στό σπίτι, στρώθηκα γιά τά καλά στό διάβασμα.

.....
Πέμπτη άπόγευμα στό Φροντιστήριο, άρχές Όκτωβρίου. Μετά τά Μαθηματικά κατεύθυνσης, ήρθε ό συντονιστής καθηγητής γιά τήν Γ΄ Λυκείου στό τμήμα μας.

— Εΐμαστε εύχαριστημένοι άπ΄ τήν έπίδοσή σας, εΐπε. Δείχνετε ένδιαφέρον καί οί προσπάθειές σας έχουν άποτέλεσμα. Ά-

κριβώς γι΄ αυτό θέλουμε νά σάς δώσουμε περισσότερες εύκαιρίες. Θά άρχίσουμε λοιπόν από αύτή τήν Κυριακή 8.30-11.30 π.μ. συστηματικά γραπτές δοκιμασίες προσομοίωσης στά μαθήματα κατεύθυνσης. “Ετσι, θά έπαναλαμβάνετε τμηματικά τήν διδαχθείσα ύλη έχοντας τήν άνεση τής μελέτης τό Σάββατο. Εΐναι δοκιμασμένη μέθοδος πού βοηθάει πολύ τά παιδιά.

1η προσομοίωση 8:30-11:30 π.μ.

Μάλλον τό περίμεναν οί περισσότεροι καί δέν άντέδρασαν ιδιαίτερα.

— Καί θά χάνουμε τόν καφέ μέ τήν παρέα; Πότε θά ξεδώσουμε έμεις δηλαδή;

— “Ε, Γ΄ Λυκείου εΐμαστε, έπόμενο εΐναι νά χάσουμε τήν Κυριακή μας, Θανάση, εΐπε ό Γιάννης

— Έμένα δέ μέ χαλάει. “Αλλωστε έχω ήδη άρχίσει τό διάβασμα τέτοια ώρα, πρόσθεσε ή Μίνα.

— Έμένα μου κόβει τό χουζούρι μου ή ώρα... 8.30 πρσί Κυριακήσ! Χαράματα. Μιά Κυριακή έχω νά ξεκουραστῶ, διαμαρτυρήθηκε ό Άλέξανδρος.

— Κι έμένα τό ίδιο, πήρα τό λόγο. Μιά Κυριακή έχω νά ξεκουραστῶ, νά ήρεμήσω, νά πάρω δύναμη πού άλλοου, στήν Έκκλησία. Κι αυτό μου είναι άπαραίτητο. Άν χάσω τή Θεία Λειτουργία τήν Κυριακή, χάνω τήν έβδομάδα. Δέν ύπάρχει περίπτωση νά τό διαπραγματευτῶ, όσο κι άν καταλαβαίνω πώς γιά τό καλό μας τό κάνετε, κ. Δημήτρη. Είναι όμως πραγματικά καλό μας νά γράφουμε διαγώνισμα τήν ώρα τής Έκκλησίας; άναρωτιέμαι...

Ψύχραιμος όπως πάντα ό κ. Δημήτρης χαμογέλασε έλαφρώς ένοχλημένος.

— Παιδιά, σάς άκουσα μέ προσοχή. Νομίζω, είναι ή πρώτη σας αντίδραση. Όλοι θά τό σκεφτείτε πιό σοβαρά και θά δείτε τό συμφέρον σας. Είναι ιδιαίτερη παροχή του Φροντιστηρίου αυτό.

Όσο γιά τήν Έκκλησία, Παναγιώτη, θά άνοιξει και χωρίς έσένα. Δέ σ' έχει άνάγκη ό ψάλτης ούτε ό παπάς. Έσύ θά δεις τό σκοπό σου πρῶτα, φέτος, κι από Ιούλιο ή Έκκλησία πάλι εκεί θά είναι.

— Σίγουρα, κύριε, κανείς δέ μέ έχει άνάγκη στήν Έκκλησία. Έγώ όμως τήν έχω μεγάλη άνάγκη. Περί αυτού πρόκειται. Η άνάγκη δική μου είναι, γιά τούς λόγους πού εξήγησα. Άλλωστε νομίζω πώς εκεί γίνεται τό πιό σπουδαίο ιδιαίτερο. Ό καθένας μας συναντάει προσωπικά τό Χριστό. Του μιλάει γιά τίς άγωνίες, τό άγχος, τά προβλήματά του. Κι ύστερα παίρνει φῶτιση πού καθαρίζει τό μυαλό και δύναμη πού κάνει άνθεκτικό τό σώμα. Συγγνώμη πού έπιμένω. Έγώ, σάς παρακαλῶ, νά έρχομαι γιά διαγώνισμα στίς 10.30 κι άς έχω λιγότερο χρόνο από τούς άλλους. Δέν μπορῶ νά κάνω κάτι άλλο.

— Νά πῶ κι εγώ τή γνώμη μου, κύριε, ζήτησε τό λόγο ό Άρης. Ό Παναγιώτης μάς χρειάζεται στό τμήμα. Στροφάρει μέ μεγαλύτερη ταχύτητα από άλλους, πώς νά τό κάνουμε. Προτείνω νά άρχίζουμε

μετά τήν Έκκλησία, γιά νά βολευτούν όλα.

— Μήν άνησυχεις, Άρη. Θά είναι στή θέση του κι ό Παναγιώτης τήν Κυριακή στίς 8.30. Θά καταλάβει ότι δέν παίζουμε έδῶ μέσα.

Έφυγε χωρίς νά χαιρετήσει ό καθηγητής μας κι άκολούθησε έντονη συζήτηση. Κάποιοι προσπαθοῦσαν νά μέ πείσουν, πώς δέ μου χρειάζονται τά παπιδίστικα, άφού γιά Πολυτεχνείο στοχεύω, και νά μή δημιουργῶ θέμα. Άλλοι μέ εύχαρίστησαν, γιατί κι αυτοί θέλουν νά έκκλησιάζονται, αλλά δέν έβρισκαν τό θάρρος νά τό πουν.

.....
Τό επόμενο άπόγευμα χτύπησα τήν πόρτα του Διευθυντή.

— Ήρθα νά σάς ένημερώσω γιά κάτι πού έγινε χθές, κύριε.

— Ναί, έλα Παναγιώτη. Άκουσα και από τον κ. Δημήτρη και από κάποιους γονείς συμμαθητών σου τό θέμα. Ξύπνησες συνειδήσεις όχι μόνο τών συνομηλίκων σου αλλά και τή δική μου άκόμα, σου όμολογῶ. Ό πατέρας μου ήταν εύσεβής και πιστός άνθρωπος. Από μικρός μεγάλωσα στό Έερό και στήν Έκκλησία. Τά τελευταία χρόνια μέ τό Φροντιστήριο άπομακρύνθηκα. Δέ σου κρύβω όμως ότι κάθε Κυριακή πού άκούω τήν καμπάνα, κάτι μέσα μου μέ έλέγχει... Σίγουρα όλα τακτοποιούνται.

Σέ συγχαίρω πού είχες τό σθένος νά ύποστηρίξεις τή γνώμη σου μέ ήρεμία και εύγένεια χωρίς νά πποείσαι. Θά έρχεσαι κι έσύ κι όσα παιδιά θέλουν νά έκκλησιάζονται μετά τή Θεία Λειτουργία γιά τό διαγώνισμα κι όταν θά τελειώνει τό ώρARIO του καθηγητή σας, θά μένω εγώ νά σάς επιτηρῶ, ώσπου νά τελειώσετε στό χρόνο πού σας άναλογεί. Τό αξίζετε, Παναγιώτη. Μακάρι τέτοια νά είναι τά αίτήματα όλων τών νέων μας. Τό αξίζετε, παιδί μου!

ε.π.

(γεγονός)

Διπλή 'Ανάσταση

(γεγονός)

Ντάν!... Ντίν-ντίν!... Ντάν!...

Άργός, πένθιμος ό ήχος τής καμπάνας συνοδεύει τήν περιφορά του Έπιταφίου. Στο πλήθος μέσα τών χωριανών ή κυρα-Δέσποινα, δίπλα μέ τήν κουριάδα τής, ακολουθεί σκυφτή καί βουρκομένη. Βαρύς καυμός φαίνεται νά τής κυρτώνει τούς ώμους. Άπτότομα κάπως άπό φωνές πού άκούγονται συνέρχεται:

– Έεεε!.. Ποϋ πάτε άπό 'κει!

– Λάθος! Γυρίστε άπό 'δω τόν Έπιτάφιο!

– Μά τί κάνει ό παπάς; Μπέρδεψε φέτος τά σοκάκια;

– Σσσς! Ήσυχία!... Μή φωνάζετε!

Άνασπκώνει τούς ώμους ή κυρα-Δέσποινα. Νά!... κάτι φέτος αλλάζει: ό Έπιτάφιος περνάει άπό δρόμους άλλους' μακρύτερο κύκλο διαγράφει. Πώς έτσι;

Σκόπτιμο; Λάθος; Όπως κι άν έχει, τελικά σιωποϋν όλοι, κι ακολουθοϋν.

Δές... θά περάσουν κι άπ' τό σπίτι τής, πρώτη φορά, φέτος! «Άααχ, Θεέ μου!..!». Στενάζει βαθιά καί ρίχνει ματιά στό παράθυρό τής ή μάνα ή Δέσποινα. Ένα κανηπλάκι μόνο καίει στό βάθος. Άκριβώς μπροστά στήν αυλή τής γίνεται όλιγόλεπτη στάση του Έπιταφίου' τελείται σύντομη δέσση' ό Έπιτάφιος ξανασπκώνεται' «Αί γενεαί πάσαι...».

Η πομπή ψάλλοντας άπομακρύνεται άργόσυρτη. Άκολουθεϊ κι ή κυρα-Δέσποινα. Λίγο πριν τήν στροφή του δρόμου γυρίζει τό βλέμμα πίσω, στό σκοτεινό τής παράθυρο. Μπά; Φωτισμένο τό βλέπει! Ό άνδρας τής έφυγε άπ' τήν περιφορά; Κοντοστέκεται. Ό κόσμος προσπερνάει. Μόνον ή κουριάδα τής παραμένει δίπλα τής.

«Βββ!... Βββ! Βββ!», δονείται τό κινητό τής. Ψάχνεται –θά τής σβήσει τό κερί. Ν' άνοίξει τί γραμμή; Άσε... Προχωρεί λίγα βήματα. «Βββ! Βββ! Βββ!», έπιμμένει

Ο ΝΥΜΦΙΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ή κλίση. Αποφασίζει νά βγάλει τό κινητό από τίν τσάντα της. Μέ δυσκολία τά καταφέρνει. «ΣΠΙΤΙ», λέει ή όθόνη. Κοιτάζει άνήσυχα τίν κουριάδα της.

– Ναί..., άπαντά διακριτικά.

– Μαμά! Ποϋ είσαι; Περνάει ό Έπιτάφιος...! άκούγεται καθαρά.

Μόλις προλαβαίνει ν' άρπαχθει άπ' τόν ώμο τής κουριάδας της ή Δέσποινα. Σωριάζεται σχεδόν. Μαζεύεται κόσμος. «Τί έγινε; Τί τρέχει; Ποιός;». Τίν συνεφέρουν.

– Ό Άνέστης μου!... Τό παιδί μου!... Τό παλληκάρι μου!...

Τά νέα κυκλοφορούν γρήγορα. Σταυροκοπιούνται, κλαίνε οί χωριανές. «Μέγας είσαι, Κύριε!». «Θαύμα! Θαύμα!». Άλλο σούσουρο τώρα:

– Τί έγινε;

– Ό Άνέστης, καλέ, τής Δέσποινας...

– Ποιός; Τοϋ Παυλίδη ό γιός...

– ...πού χτύπησε πέρσι μέ μηχανάκι...

– ...πού έμεινε άπό τότε «φυτό»;

– Άκριβώς! Ή, λοιπόν, ό Άνέστης άναστήθηκε!

.....
Στό τέλος τής Άκολουθίας ό παπάς τοϋ χωριού συγκινημένος όλοφάνερα, πρίν τίν Άπόλυση, έψαχνε λέξεις ν' άρθρώσει:

«Άδελφοί μου... άδελφοί μου... δόξα τῷ Θεῷ, πού...». Ήκλαιγε ό κόσμος. «Ό Άνέστης, άδελφοί μου, μέ τόν Έπιτάφιο άναστήθηκε! Στό χωριό μας, για φέτος, σάν νά ήλθε σήμερα ή Άνάσταση! μά μέρα νωρίτερα... Για νά ψάλλουμε όλοι μαζί αύριο, μέ τόν Άνέστη, τό Χριστός Άνέστη! Εϋλογητός ό Θεός!».

«Άμίν!», βροντοφώναξε τό χωριό.

Άλέξανδρος

Μ. Κυρ., Μητρούσι Σερρών

*Ήσού! Καδώς σε βλέπω σήμερα
χλωμό, ύβρισμένο, πονεμένο
σε νιώθω δυό φορές Θεό
καί δυό φορές άγαπημένο.*

(«Γλυκέ Νυμφίε», Γ. Βερίτη)

Όλο καί καταφθάνουν στό Γραφείο τοϋ «Πρός τή Νίκη» οί φωτογραφίες σας καί τό σχετικό κείμενο για τήν πρότασή του «Γνώρισέ μας τόν τόπο σου». Όμορφες περιοχές καί «γωνιές» τής Πατρίδας μας! Μιά έκλεκτή περιήγηση, πού περιμένει καί τή δική σας συμμετοχή. Στείλετε τίς φωτογραφίες σας ψηφιακά, μέ τή μορφή εικόνας ξεχωριστά (jpeg ή tiff) καί σε καλή άνάλυση (200 dpi καί πάνω), προκειμένου νά αξιοποιηθούν. Ή δημοσίευσή τους θά άρχισει άπό τό επόμενο τεϋχος.

Πρός τή ΝΙΚΗ
Άπρίλιος 2014

137

ΚΥΡΙΑΚΗ
Μέρα Άσμπρη!

Ξέρεις από πού προέρχεται τό κερι;

Τό κερι είναι μία λιπαρή ουσία πού παράγει ή μέλισσα μέ τούς κηρογόνους αδένες, οί όποιοι βρίσκονται στήν κοιλιά της, (σέ διάταξη κατά ζεύγη, σέ τέσσερα σημεία).

1.

Γιά νά χτίσουν κηρήθρες οί κηροπλάστριες μέλισσες, γεμίζουν τό στομάχι τους μέ μέλι, κρεμιούνται από τό ψηλότερο σημείο του πλαισίου τους, άλλες πιάνονται μέ τά μπροστινά τους πόδια από τά πίσω πόδια

της προηγούμενης σειράς των μελισσών και σχηματίζουν δεύτερη σειρά, άλλες μέ τον ίδιο τρόπο σχηματίζουν τρίτη σειρά κ.ο.κ., σέ τρόπο ώστε νά σχηματίζουν ένα παραπέτασμα από πάνω ως κάτω.

Σέ αυτή τή θέση στέκονται τελείως ακίνητες επί 24 ώρες, όσο χρειάζεται για νά μετατραπεί τό

μέλι πού ρούφηξαν σέ κερι μέσα στον

όργανισμό τους, και νά αρχίσει νά βγαίνει

σαν λέπια από τήν κοιλιά τους. Τά λέπια αυτά τά παίρνουν μέ τά πόδια τους, τά φέρνουν στό στόμα, τά πλάθουν αφού τά μαλάξουν μέ τίς σιαγόνες τους, και τά τοποθετούν στή θέση πού θέλουν νά χτίσουν τίς κηρήθρες.

Η κατασκευή των κηρηθρών γίνεται κατά τμήματα. Τά τμήματα αυτά μεγαλώνουν μέ τήν πάροδο της εργασίας και τελικά ενώνονται μεταξύ τους σ' ένα όμοιο-

όμορφο σύνολο.

2.

Η ποσότητα του κεριού πού περιέχουν τά 20 πλαίσια μίας κυψέλης είναι περίπου 1,5 χιλιόγραμμα. Για νά εκκρίνουν 1 κιλό κερι οί μέλισσες, πρέπει νά καταναλώσουν από 6 έως 12 κιλά μέλι.

3

Τό έξαγωνικό σχήμα των κελιών είναι τό πιό εργονομικό* για τήν κατασκευή των κηρηθρών.

Δηλαδή παρέχει οικονομία στό κερι, αξιοποιεί καλύτερα τό χώρο και δίνει σταθερότητα και άντοχή στήν κηρήθρα. Κάθε κιλό κηρήθρας κρατά μέχρι και 22 κιλά μέλι.

Πράγματι, αξιοθαύμαστη ή τέχνη και ή επιμέλεια πού παρουσιάζει αυτό τό μικρό έντομο στήν παρασκευή του κεριού και της κηρήθρας...

Νά σκέφτηκε
 ἄραγε ποτέ –
 ἂν μπορούσα-
 με νά τό ποῦμε
 ἔτσι– ἢ μέλισ-
 σα, ὅτι αὐτό τό
 προϊόν της ἔ-

μελλε νά χρησιμοποιηθεῖ ὡς ἄγνό
 κερι, μετά τήν κατάλληλη ἐπεξερ-
 γασία, σέ μία τόσο καίρια θέση
 στή λατρευτική ζωή τῆς Ἐκκλη-
 σίας;

Διότι πράγματι, δέν ὑπάρχει
 Ὁρθόδοξος Ναός πού νά μίν ἔχει
 στήν εἴσοδό του, στόν πρόναο ἢ
 στό πρόπυλο, μανουάλι μέ κεριά
 γιά τούς πιστούς πού ἐκκλησιάζ-
 ονται καί τούς προσκυνητές.
 Καί δέν ὑπάρχει Ὁρθόδοξος πι-
 στός, ἀπό τά νήπια ἕως τούς
 ὑπερήλικες, ὁ ὁποῖος νά μίν ἀνά-
 βει τό κερι του κάθε φορά πού
 εἰσέρχεται στόν ἱερό χῶρο τοῦ
 Ναοῦ.

Ὁδοιπόρος

* Τά κυκλικά, ὀκταγωνικά ἢ πενταγωνικά κελιά
 ἀφίνουν κενά μεταξύ τους, ἐνῶ τά τριγωνικά καί τά
 τετραγωνικά ἔχουν μεγαλύτερη περίμετρο καί ἄρα
 ἀπαιτοῦν περισσότερο κερι γιά τήν κατασκευή τους.

Ἀνταπόκριση ἀπό τίς Καστανιές Ἑβρου

Ἀπό τά πολλά καί πλούσια στοιχεῖα πού ἔστειλε ἀπό
 τίς Καστανιές Ἑβρου «μιά Ὁμάδα ἀνθρώπων μέ ἀγάπη
 γιά τό χωριό, γιά τίς Καστανιές» μέ εὐκαιρία τόν περυσ-
 σινὸ διαγωνισμό τοῦ «Πρός τή Νίκη» γιά τή Θράκη, δη-
 μοσιεύεται ἕνα μέρος μέ τήν ἐνδιαφέρουσα σχετική
 ἐπικαιρότητα.

ΚΑΣΤΑΝΙΕΣ ΕΒΡΟΥ

Πρόκειται γιά τό μοναδικό χωριό στήν Ἑλλάδα, πού συ-
 νορεύει διά ξηρᾶς μέ τήν Τουρκία. Εἶναι ἕνα ἀπό τά πα-
 λαιότερα χωριά τῆς Θράκης μέ γηγενή πληθυσμό. Ἡ
 γειτονία μέ τήν Ἀδριανούπολη προσέδωσε στό χωριό τόν
 χαρακτήρα ἑνός κοσμοπολίτικου, ἀνεπτυγμένου καί πε-
 ριποιημένου τόπου. Εἶναι μιά ἰδιαίτερα εὐλογημένη καί
 εὐφορη γῆ... Τοπιό ἀ-
 παραμίλλης φυσικῆς
 ὁμορφιάς, σέ ὑψόμε-
 τρο 42 μέτρων, χτι-
 σμένο κοντά στόν
 ποταμό Ἄρδα (περί-
 που 1χλμ.), μοιάζει μέ
 πραγματικό καταφύ-
 γιο τοῦ ἑλληνισμοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χωριοῦ

Ἡ ἐκκλησία τοῦ χωριοῦ εἶναι ἀφιερωμένη στόν Ἅγιο
 Γεώργιο. Ἡ ἱστορία της εἶναι πολύ παλιά. Στόν ἴδιο χῶρο
 ὑπῆρχε ἡ παλιότερη ἐκκλησία, ἡ ὁποία κάηκε τό 1912
 ἀπό τήν φωτιά πού ἔβαλαν οἱ Τοῦρκοι στό χωριό. Ἀπό
 μαρμάρινη πλάκα πού ὑπάρχει πάνω ἀπό ἐξωτερική
 πόρτα τῆς ἐκκλησίας, ἡ
 ὁποία προέρχεται ἀπό
 τήν παλιά, φαίνεται ὅτι
 χτίστηκε τό 1882.

Ἡ νέα ἐκκλησία τελεί-
 ωσε τό 1934. Ἐντύπωση
 προκαλεῖ στόν ἐπίσκεπτη
 τοῦ χωριοῦ ἡ καθολική
 συμμετοχή τῶν κατοίκων
 σέ κάθε λειτουργία καί ἡ
 ἀγάπη γιά τήν ὀρθοδοξία καί τό χριστιανισμό...

Οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ κάθε χρόνο τήν ἡμέρα, καί ἰδι-
 αίτερα τήν παραμονή, τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Ἑορτῆς τοῦ
 Ἁγίου, στολίζουν τό ἱερό Κόλλυβο. Μέ τήν οἰκονομική χο-
 ρηγία μιᾶς διαφορετικῆς κάθε χρόνο οἰκογένειας τοῦ χω-
 ριοῦ ἀποτυπώνουν τήν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου ἐπάνω στό
 Κόλλυβο, ὅπως ἀκριβῶς παρουσιάζεται στήν ἱερά εἰκόνα
 του. Οἱ παλιοί κάτοικοι ὑποστήριζαν ὅτι κάθε χρόνο θά
 πρέπει διαφορετική οἰκογένεια νά ἀναλαμβάνει τά
 ἔξοδα γιά τόν στολισμό τοῦ Κόλλυβου γιά ἀτομική προ-
 στασία καί εὐλογίες ἀπό τόν Ἅγιο.

Γιά τό περιοδικό «ΠΡΟΣ ΤΗ ΝΙΚΗ»
 Μέ μεγάλη χαρά καί ἐκτίμηση
 Μία ὁμάδα ἀνθρώπων μέ ἀγάπη
 γιά τίς Καστανιές

ΚΑΤΙ ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΣΑΣ

νηστήσιμα

ΥΛΙΚΑ

- ✓ 2 φακελάκια μαγιά
- ✓ 1 κιλό αλεύρι σκληρό
- ✓ μαστίχα κοπανισμένη, στή μύτη από τό κουταλάκι
- ✓ 1 πορτοκάλι χυμό καί ξύσμα
- ✓ 1 φλιτζανάκι του καφέ ούζο
- ✓ 1 κούπα λάδι
- ✓ 2 κούπες ζάχαρη
- ✓ 2 κουταλάκια του γλυκού άλάτι
- ✓ χλιαρό νερό
- ✓ γαρύφαλλα (γιά μάτια)

Λ Α Ζ Α Ρ Α Κ Ι Α

Ήστειλε: κ, Παν.Τ.- Δ., Μώλος Φθιώτιδας

ΕΚΤΕΛΕΣΗ

Σέ μικρή λεκανίτσα αφήνουμε τή μαγιά μέ 3 κουταλιές σούπας χλιαρό νερό καί 1 κουταλιά σούπας άπ' τό αλεύρι γιά νά φουσκώσει 2 ώρες.

Κατόπιν σέ μεγάλη λεκανίτσα άνακατεύουμε όλα τά παραπάνω ύλικά μέ τό μίγμα τής μαγιάς καί ζυμώνουμε, ώσπου νά γίνει μιά λεία ζύμη, σφιχτή, γιά περίπου 15΄.

Άν χρειαστεί συμπληρώνουμε κουταλάκι κουταλάκι χλιαρό, νερό γιά νά ζυμωθεί καλύτερα.

Άφήνουμε τή ζύμη σκεπασμένη σέ ζεστό μέρος νά ξεκουραστεί μιά ώρα.

Έτοιμάζουμε ταψί μέ άντικολλητικό χαρτί καί σχηματίζουμε* τά λαζαράκια. Μπορεί νά γίνουν 4 μεγάλα ή περισσότερα πιό μικρά.

Βγάζοντάς τα, τά αλείφουμε μέ ζεσταμένο μέλι.

Καλή Άνάσταση

*Ένας τρόπος: Χωρίζουμε τή ζύμη σέ μπαλίτσες. Άπό κάθε μπαλίτσα κρατάμε ένα μικρό κομματάκι καί τό ύπόλοιπο τό πλάθουμε σέ μακρόστενο ψωμάκι, πού τό πιέζουμε έλαφρά άπό πάνω. Τό μικρό κομματάκι τής ζύμης τό προσθέτουμε γιά νά σχηματίσουμε τά χέρια. Χαράζουμε τό σωμα καί τοποθετούμε τά γαρύφαλλα στή θέση των ματιών.

Ένα χαριτωμένο κουτάκι για μικροδωράκια

Υλικά:

- λεπτό χαρτόνι
- ψαλίδι
- χάρακας
- μαρκαδόροι

Όδηγίες

Ξεσηκώνετε τό έξωτερικό περίγραμμα σέ λεπτό χαρτονάκι καί κόβετε μέ προσοχή. Χρωματίζετε όπως θέλετε τό σχέδιο.

Στό τετράγωνο πού σχηματίζεται στό κέντρο (μέ διακεκομμένες γραμμές), τσακίζετε έλαφρά καί κλείνετε τό κουτάκι σχηματίζοντας ένα λουλούδι. Μπορείτε άν θέλετε νά διακοσμήσετε τό κουτάκι σας μέ αυτόκόλλητα λουλουδάκια.

Καλή έπιτυχία

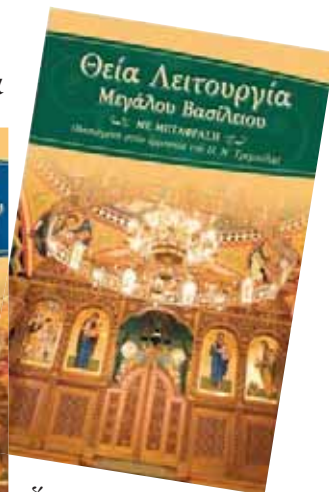
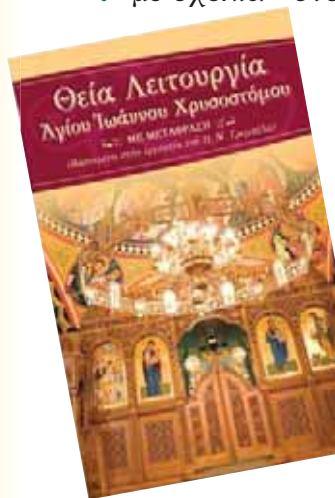
Σήμερα είναι πιο εύκολα!

Δώσε στον εαυτό σου τή δυνατότητα νά κατανοεί τή Θεία Λειτουργία
καί ν' άγγίζει ή ψυχή τόν Ούρανό!

Α' Έγκόληια Θείας Λειτουργίας

Οί τρεῖς Θεῖες Λειτουργίες

- ✓ μέ τό άρχικό κείμενο
- ✓ μέ τήν έρμηνεία του στή δημοτική,
- ✓ μέ σχόλια –στό τέλος– έρμηνευτικά

έκαστον

2,5 ευρώ

8 ευρώ

Β' Τί είναι ό Ναός καί τί γίνεται τήν ώρα τής Θ. Λειτουργίας

- ✓ ζωντανά καί παραστατικά
- ✓ καί μέ τό σχετικό cd-rom.

Βιβλιοπωλείο «Ο ΣΩΤΗΡ»
Σόλωνος 100, Αθήνα 106 80,
τηλ. 210.3624349
www.osotlr.gr/shop

Σήμερα είναι πιο εύκολα!
Δώσε στην ψυχή σου Ούρανό!

**Καρπάνα γλυκοκέλαδη, χτύπησε τό γλωσσίδι
νά άκούσει ή πόλη ή μακρυνή
καί νά γυρίσει πίσω,
νά μπει στην όμορφη Έκκλησιά
τήν ψαλμωδιά νά άκούσει!...**